

Primerané hodnotenie vplyvu plánovaného projektu “Veterný park Sziget” na sústavu Natura 2000

podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy
Natura 2000 v Slovenskej republike
(ŠOP SR 2023)

Spracované pre:
ENVIS, 15. 4. 2025

Mgr. Mária Šibíková PhD.
RNDr. Jozef Šibík, PhD.
Mgr. Juraj Nechaj
Mgr. Denisa Slabejová PhD.

Obsah

1	Úvod	3
2	Vyhodnotenie podkladov pre primerané hodnotenie	4
3	Postup vypracovania primeraného hodnotenia	5
4	Informácie o projekte	7
5	Identifikácia dotknutých území sústavy Natura 2000	13
6	Hodnotenie vplyvov na dotknuté územia sústavy Natura 2000	22
6.1	Identifikácia dotknutých predmetov ochrany	22
6.2	Vyhodnotenie vplyvov na predmety ochrany	28
6.3	Vyhodnotenie možných kumulatívnych vplyvov	40
7	Vyhodnotenie vplyvov projektu na integritu územia sústavy Natura 2000	45
8	Návrh zmierňujúcich opatrení	45
9	Záver	46
10	Použité zdroje údajov	47

1 ÚVOD

Cieľom predloženého primeraného hodnotenia je vyhodnotiť možné vplyvy projektu „Veterný park Sziget“ na sústavu Natura 2000. Podobne ako rozvoj akejkoľvek infraštruktúry a zariadení na výrobu energie, majú aj veterné elektrárne vplyvy na okolité životné prostredie a prírodu. Negatívne dopady veterných elektrární na prírodu sú dlhodobo sledované v Európe aj vo svete a potvrdené vedeckým výskumom. Zároveň sú v právnom systéme EÚ a Slovenska zapracované normy vyžadujúce hodnotenie projektov a stanovujúce aj úroveň ochrany, ktorú je potrebné dodržať (Hološková et al. 2023). Pri inštaláciách veterných elektrární sú ako najdôležitejšie vplyvy identifikované záber biotopov a kolízie s lopatkami turbín pri vtákoch a netopieroch, prípadne opustenie lokalít a biotopov v mieste veterných elektrární (Bennun et al., 2021; Thaxter et al., 2017).

Pre identifikáciu a zhodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti je potrebné mať k dispozícii dostatok kvalitných údajov o druhoch a biotopoch, ktoré sú predmetmi ochrany v dotknutých územiach sústavy Natura 2000. Rovnako podstatné sú podrobné podklady o pláne alebo projekte, aby ho bolo možné čo najpresnejšie lokalizovať, identifikovať všetky vplyvy a stanoviť prípadné straty alebo poškodenie biotopov alebo druhov. Posúdenie zahŕňa najmä získavanie existujúcich údajov, doplnenie chýbajúcich informácií terénnymi prieskumami a konzultácie s odborníkmi. Na základe získaných informácií sa hodnotí vplyv na integritu územia sústavy Natura 2000 z hľadiska cieľov jeho ochrany. Súčasťou primeraného posúdenia je vždy vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov a ak je to vhodné, aj navrhnutie zmierňujúcich opatrení (Žiačiková et al. 2023).

Navrhovanou činnosťou je „Veterný park Sziget“. Účelom navrhovanej činnosti je výroba elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie vo veterných elektrárňach a jej dodávka do elektrizačnej sústavy SR. Navrhovaná činnosť je podľa prílohy č. 8 zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zaradená do kapitoly č. 4 – „Energetika“ pod položku č. 12 – „Zariadenia na využívanie vetra na výrobu elektriny (veterné elektrárne) s príkonom od 1 MW vrátane“. Navrhovaná činnosť podlieha povinnému hodnoteniu v zmysle citovaného zákona.

2 VYHODNOTENIE PODKLADOV PRE PRIMERANÉ HODNOTENIE

Ako podklad pre posúdenie vplyvov na sústavu Natura 2000 bola použitá projektová dokumentácia poskytnutá spoločnosťou ENVIS s.r.o., teda mapové podklady a vypracovaný zámer "Veterný park Sziget" podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ďalej boli využité odborné štúdie "Správa z vyhodnotenia monitoringu vtáctva na území navrhovaného VP Sziget" (Pačenovský 2024) a "Prieskum netopierov (Chiroptera) v oblasti plánovaného veterného parku Sziget, Záverečná správa" (Celuch 2024).

Informácie o dotknutých územiach sústavy Natura 2000 boli čerpané zo stránky ŠOP SR (www.sopsr.sk/natura), databázy European Environmental Agency (natura2000.eea.europa.eu/expertviewer), programov starostlivosti o chránené vtáacie územia a dokumentov "Ciele ochrany" uvedených na stránke ŠOP SR pri jednotlivých chránených územiach.

Informácie o kumulatívnych vplyvoch boli čerpané zo stránky Enviroportál a z existujúcich primeraných hodnotení pre Veterný park Telek, Veterný park Močenok, Veterný park Trnovec nad Váhom a Strategický park Šurany.

Uvedené podklady boli dostupné v dostatočnej podrobnosti a úplnosti pre potreby objektívneho primeraného hodnotenia. Literatúra potrebná pre samotné hodnotenie vplyvov a literatúra o dotknutých územiach sústavy NATURA 2000 je uvedená v kap. 10 Použitá literatúra.

Obr. 1. Pohľad na záujmové územie

3 POPIS VYPRACOVANIA PRIMERANÉHO HODNOTENIA

Predkladaná štúdia sa metodicky opiera o Metodiku hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (ŠOP SR 2023), Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a vyhlášku MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa mení vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

V Metodike sa uvádza: "Terénny prieskum je zameraný na predmety ochrany dotknutých území sústavy Natura 2000 v prípadoch, keď nie je k dispozícii dostatok aktuálnych odborných údajov o dotknutých predmetoch ochrany. Prieskum je potrebné vykonať v takom období (zvyčajne vo vegetačnej sezóne), kedy je predpoklad získania čo najpresnejších údajov o druhoch a biotopoch a ich stave." (ŠOP SR 2023).

Ako základné informácie pre hodnotenie vplyvov na sústavu Natura 2000 boli využité údaje z inventarizačných prieskumov uskutočnených v roku 2024 (Pačenovský 2024, Celuch 2024) priamo v záujmovom území. Pri spracovaní primeraného hodnotenia boli využité informácie z Programu starostlivosti o Chránené vtáčie územie Dolné Považie (ŠOP SR 2015), dokumenty "Ciele ochrany" pre uvedené SKCHVU a vedecká literatúra a databázy citované v zozname literatúry.

3.1 Monitoring vtákov (podľa Pačenovský 2024)

Monitoring bol vykonaný v súlade s tzv. rakúskou metodikou pre monitoring území s veternými parkmi (Schmidt et al. 2021) v období 1. december 2023 – 30. november 2024, vykonalo sa celkove 22 monitorovacích návštev a celkove 110 hodín celohodinových pozorovaní na 6 vnútorných (hlavná monitorovacia plocha) a 9 vonkajších kruhoch (vedľajšia monitorovacia plocha) okolo plánovaného VP Sziget. Okrem obdobia predpísaného podľa rakúskej metodiky, od februára do konca júla vrátane zimných mesiacov bol monitoring rozšírený aj o august a jesenné mesiace október a november.

Rakúsky monitoring vtákov je založený na hodinových kontrolách vykonávaných na kruhových plochách s polomerom 500 m okolo uvažovanej pozície každého VP, na ktorých sa vyžaduje vykonávať kontroly v mesiacoch február – júl a v zimných mesiacoch december a január. V rámci plánovacej oblasti majú byť všetky plánované lokality veterných turbín pokryté pozorovacími bodmi s polomerom 500 m a musí byť viditeľných aspoň 70 % plochy plánovanej oblasti. Miesta majú byť zvolené tak, aby bol zaručený čo najneobmedzenejší výhľad všetkými smermi. Navyše, na ploche vymedzenej vzdialenosťou 3000 m od každej turbíny je potrebné dohľadávať hniezda relevantných druhov vtáctva, teda najmä dravcov (Accipitridae).

Rozsah monitoringu vtáctva:

6 bodov (regular) – december, január, február, marec, apríl, máj, jún, júl

9 bodov (additional) – to znamená 9 kontrol za rok pre každý bod (1x február, 1x marec, 2x apríl, 2x máj, 2x jún, 1x júl)

Aj obdobie tzv. jesennej migrácie vtáctva, teda mesiace august – november predstavuje v podmienkach Slovenska časový interval dôležitý pre zachytenie výskytu vtáctva, preto bolo

potrebné monitoring rozšíriť aj o tieto mesiace, ktoré nie sú pokryté monitoringom podľa rakúskej metodiky. Monitoring pripravovaného VP Sziget bol teda doplnený o ďalšie kontroly v mesiacoch august – november 2024, v celkovom počte 5 kontrol.

3.2 Monitoring netopierov

Na zistenie druhového spektra netopierov bola použitá metóda zaznamenávania ultrazvukových signálov netopierov (popísané nižšie) pomocou aktívneho (transekty) a statického (automatického nahrávania) a následná analýza nahrávok. Ako doplnková metóda je vhodný odchyt do siete a kontrola potenciálnych úkrytov v skúmanom území.

Letová aktivita bola sledovaná dvoma metódami – aktívne na transektoch a staticky pomocou automatického detektora. Aktívne prebiehalo sledovanie na transekte na 10 vybraných bodoch (Obr. 1) v skúmanom území počas 7 návštev od augusta 2023 do augusta 2024 (okrem zimy), kedy sú aktívne netopiere. V auguste a októbri 2024 sa transekty nerealizovali, pretože lokalita nebola kvôli dažďom prístupná. Nahrávanie na transekte bolo presunuté do najbližšieho možného obdobia. Aktívne nahrávanie prebiehalo prvé dve hodiny 30 min po západe slnka, na každom bode trvalo nahrávanie 5 min. Body zahŕňali všetky zastúpené biotopy – prevažne remízky, ale aj voľné plochy na poliach. Na území sa nachádzajú aj viaceré vodné toky – boli tu umiestnené body č. 1, 3 a 7. Na transekty bol použitý detektor Batlogger M (Elekon, Švajčiarsko, obr. 3) pri nastaveniach: spúšť: CrestAdv, citlivosť: 7, max. dĺžka nahrávky 5 s. Analýza bola realizovaná pomocou softvéru BatExplorer 2.2. (Elekon, Švajčiarsko) na základe určovacích znakov jednotlivých druhov.

Počas celého obdobia bol zároveň inštalovaný (na strome vo výške 4 m) statický automatický detektor typu Song Meter Mini Bat (Wildlife Acoustic, USA), ktorý bol nastavený na nočné nahrávanie (začiatok 30 min. pred západom slnka až 30 min. po východe slnka). Jeho pozícia v území je na Obr. 1. Cieľom bolo nahráť aktivitu netopierov počas min. 14 nocí v jednotlivých obdobiach. Napriek rušeniu hmyzom (Orthoptera), ktorý tiež spúšťal detektor a spôsoboval technické problémy, sa podarilo zachytiť spolu 203 nocí za celý čas snímania. Nastavenia: max. dĺžka nahrávky 5 s (hodnotené ako 1 prelet), citlivosť (gain): 12 dB, prednastavený frekvenčný rozsah od 15 kHz.

4 INFORMÁCIE O PROJEKTE

4.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PROJEKTE

Účelom navrhovanej činnosti je výroba elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie vo veterných elektrárnach a jej dodávka do elektrizačnej sústavy SR. Skúmané územie (Obr. 1) na nachádza v Trnavskom kraji, v okrese Galanta, v katastri obce Dolné Saliby. Ide o orografickú oblasť Podunajská nížina, celok Podunajská rovina v nadmorskej výške cca 110 m n. m. (48.070 N, 17.789 E). Lokalita je situovaná v značne antropogénne pozmenenej krajine (poľnohospodárska činnosť), na jej zložení sa podieľajú prírodné ale prevažne antropogénne vplyvy. Dominantné prvky sú plochy ornej pôdy a remízky, nachádzajú sa tu aj vodné toky Salibský Dudvák a Stará Čierna Voda. Ako naznačuje aj názov lokality („sziget“ znamená v maďarčine „ostrov“), značná časť územia sa nachádza na vnútrozemskom ostrove ohraničenom tokmi Stará Čierna voda a Salibský Dudvák. Smerom na západ sa toto územie tiahne smerom k obci Tomášikovo a Jahodná. Jedná sa o členitú, nížinatú krajinu poľnohospodárskeho charakteru, ohraničenú zachovalými, meandrujúcimi nížinnými pomaly tečúcimi tokmi s dobre zachovalými brehovými porastmi, tvorenými najmä topolmi a vrbami.

Predmetom navrhovanej činnosti je výstavba veterného parku s príslušenstvom na výrobu elektrickej energie prostredníctvom potenciálu vetra a s vyvedením výkonu veterného parku do existujúcej miestnej distribučnej sústavy.

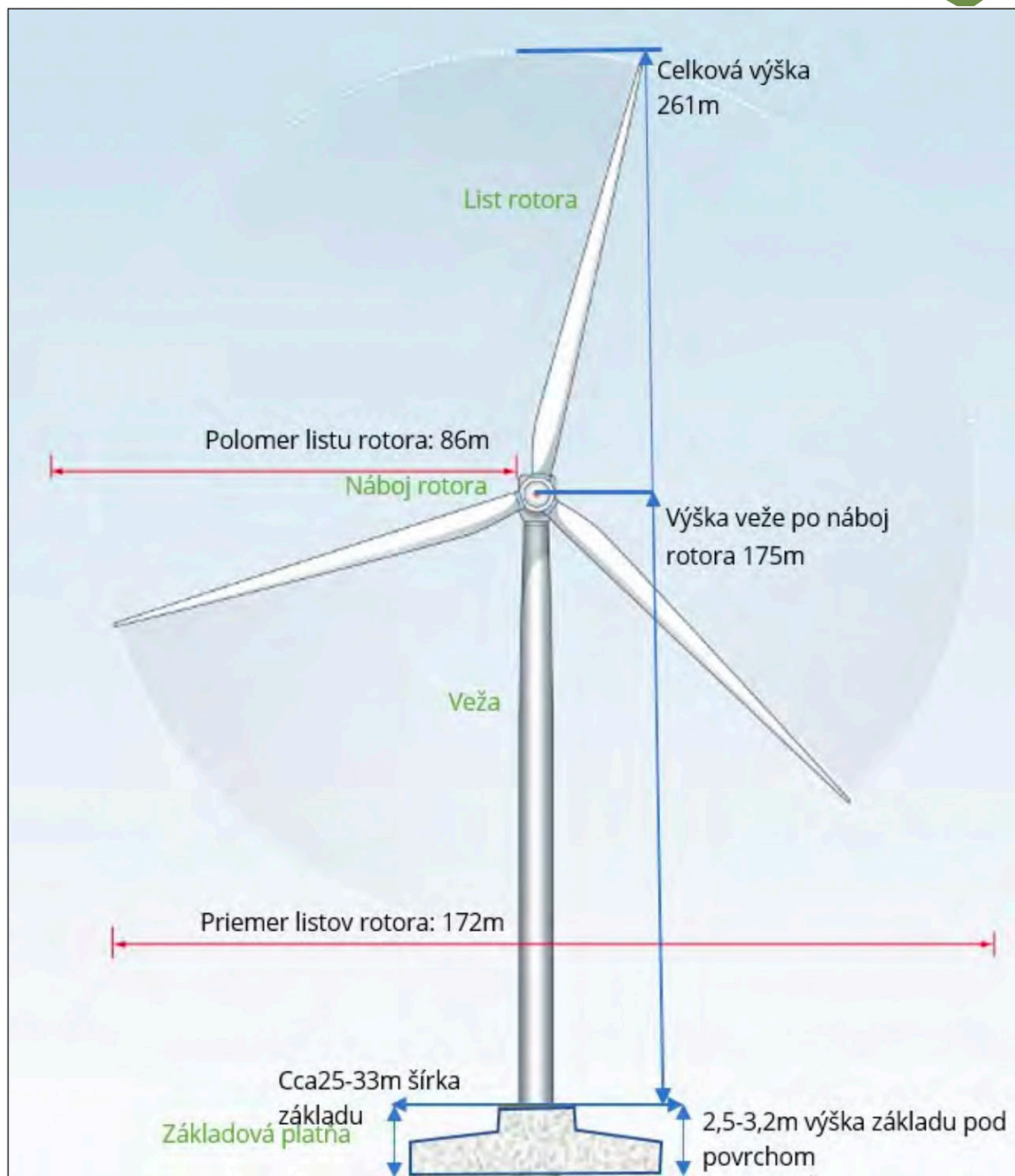
Navrhovaná je technológia na špičkovej úrovni (high-end), preverená v prevádzke s prepracovaným servisným systémom. Pri prevádzke týchto zariadení je aplikovaný nepretržitý 24 hodinový monitoring s reakciou na poruchu v priebehu niekoľkých hodín až 24 hodín.

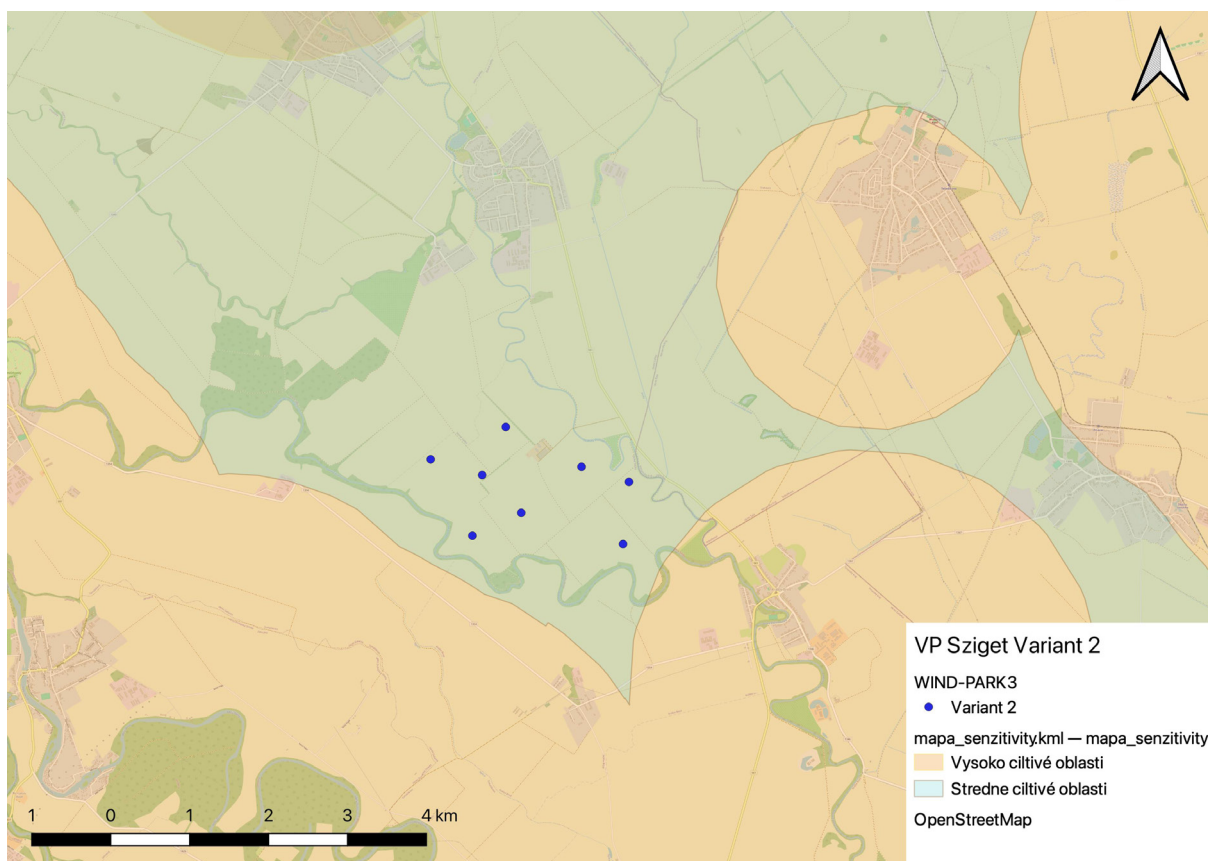
Obr. 2. Umiestnenie navrhovanej činnosti

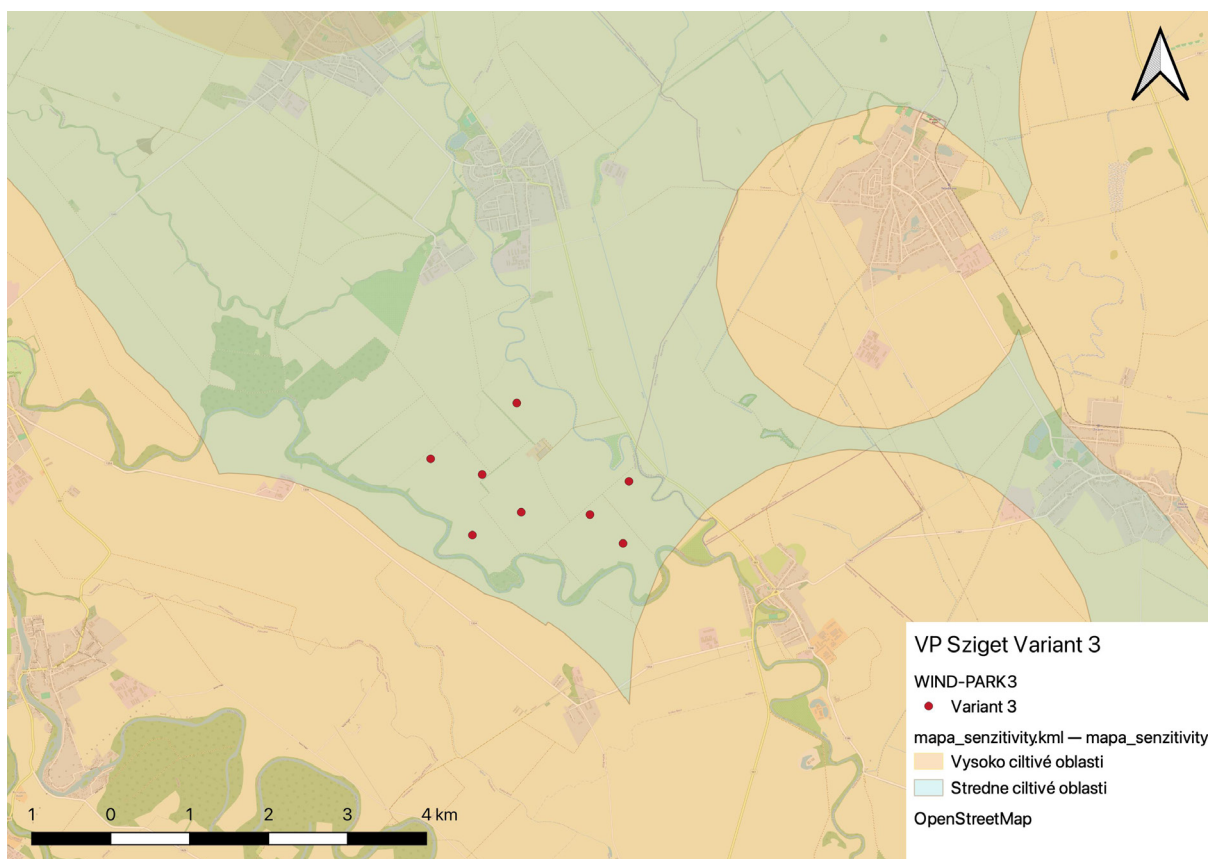
Obr. 3. Detailný pohľad na umiestnenie plánovaných turbín - varianty V2 a V3

Obr. 4. Rozmerový náčrt turbíny

Obr. 5a. Detailný pohľad na umiestnenie navrhovanej činnosti vzhľadom na oblasti mapy senzitivity SR (zdroj mapy: Hološková et al. 2023)

Obr. 5b. Detailný pohľad na umiestnenie navrhovanej činnosti vzhľadom na oblasti mapy senzitivity SR (zdroj mapy: Hološková et al. 2023)

Veterné elektrárne sú kužeľovité, trúbkové oceľové stožiare (veže), ktoré majú na konci vo výške zavesenú gondolu (strojovňu), predstavujúcu energetickú jednotku so štvorpólovým synchronným generátorom na výrobu striedavého prúdu s napätím 690 V a frekvenciou 50 Hz. Ku gondole je pripevnený rotor s tromi nastaviteľnými listami vyrobenými zo sklolaminátového vlákna a epoxidovej živice. Elektrárňou nepretržite spracováva údaje o sile vetra anemometrom, ktorý je umiestnený na gondole. V listoch rotora je integrovaná ochrana proti blesku a aktívne nastavenie sklonu samotného listu. Proti riziku blesku je VE vybavená komplexnou ochranou a systémom zemnenia.

Každá veterná elektrárňou je ukotvená v betónovom základe – lôžku, na ktorom je zeminové prekrytie, zarovnané s okolitým terénom a prispôsobené výzoru okolitej krajiny (zemina alebo zatrávnenie). Presný rozmer základu sa odvíja od výsledku inžiniersko-geologického a hydrogeologického prieskumu územia. Je možné, že na základe statického výpočtu bude potrebné použiť pilóty alebo mikropilóty.

Umiestnenie projektu reflektuje odporúčania z aktuálnej publikácie "Zhodnotenie senzitivity územia Slovenska s ohľadom na výskyt vtáctva a netopierov vo vzťahu k výstavbe veterných elektrární" (Hološková et al. 2023). Vysoko citlivé oblasti pokrývajú 73,2 % územia Slovenska, na tomto území je z pohľadu ochrany vtákov a netopierov výstavba veterných elektrární neprípustná. Stredne citlivé oblasti pokrývajú zvyšok územia Slovenska (26,8 %). Na tomto území neboli s využitím všetkých aktuálne dostupných poznatkov o rozšírení vtákov a netopierov identifikované možné problémy pri výstavbe veterných elektrární.

Hodnotený projekt je vypracovaný v dvoch variantoch (obr. 5 a,b). Z hľadiska primeraného hodnotenia považujeme varianty 2 aj 3 za rovnocenné, vzdialenosti od chránených území sú variantnosťou ovplyvnené minimálne. Z hľadiska mapy senzitivity sa všetky varianty nachádzajú v stredne citlivej oblasti.

4.2 ÚDAJE O VSTUPOCH

Realizácia navrhovanej činnosti si vyžiada dočasný záber pôdy počas výstavby a trvalý záber pôdy v dôsledku umiestnenia stavieb (veterné elektrárne, dočasné a trvalé prístupové komunikácie, manipulačné plochy). Káblové vedenie pre napojenie navrhovanej činnosti do distribučnej siete a prepojovacie káblové vedenie medzi jednotlivými elektrárnami bude vedené v zemi, popri prístupových komunikáciách. Po ukončení výstavby káblových vedení bude terén nad káblovou trasou ako aj pozdĺž uvedený do pôvodného stavu. Prebytočná nekontaminovaná zemina vykopaná počas stavebných prác bude použitá na účely výstavby (zásypové práce, terénne úpravy a iné práce súvisiace s výstavbou) v prirodzenom stave na mieste, na ktorom bola vykopaná. Navrhovaný zámer predpokladá realizáciu základov na uloženie stožiarov VE a dobudovanie krátkych poľných prístupových ciest od už existujúcich komunikácií. Plocha základu, ktorá slúži ako obslužná plocha pre pravidelnú kontrolu a údržbu a príslušná manipulačná plocha pre ťažké mechanizmy, budú upravené, zarovnané a vysypané jemnou štrkodrvou (viac v Zámere, ENVIS 2024).

4.3 ÚDAJE O VÝSTUPOCH

Počas výstavby a likvidácie predstavujú zdroje znečistenia ovzdušia mobilné zdroje – dopravné a stavebné mechanizmy. Primárnymi znečisťujúcimi látkami sú výfukové plyny (obsahujú zlúčeniny CO₂, NO_x, NO₃, CO, CH_x, SO₂, O₃, NH₃). Koncentrácie týchto látok sa vo zvýšenej miere prejavujú pri zdroji. Pri výkopových a ostatných zemných prácach bude vznikať prašnosť. Vzhľadom na rozsah a dĺžku trvania týchto stavebných prác je možné predpokladať, že úroveň znečistenia ovzdušia nepresiahne zákonom stanovené limitné hodnoty. Počas prevádzky VP nedochádza k znečisťovaniu ovzdušia. Údržba a servis VP vyžaduje istý druh dopravy (servisné vozidlo), ktorej vplyv na znečistenie ovzdušia je však zanedbateľný.

Počas výstavby bude odstránená ornica a výkopová zemina, po dohode s poľnohospodárskymi družstvami dotknutých obcí, použitá na rekultiváciu kontaminovaných lokalít v areáloch družstiev. Kontaminovaná zemina, ako aj ostatná nevyužitá výkopová zemina, bude odvezená a zneškodnená na najbližšej skládke odpadu.

Počas výstavby a likvidácie VP predstavujú lokálne obmedzený zdroj hluku a vibrácií najmä dopravné a stavebné mechanizmy. Lokálne vibrácie budú utlmené v podloží už v blízkom okolí ich vzniku a nebudú ovplyvňovať okolie dotknutého územia. Počas prevádzky VP dochádza k produkcii hluku. Súčasné moderné VE od zahraničných výrobcov (GE Renewable Energy, Siemens, Nordex, Vestas, Vensys a iné) sú rokmi prevádzky preverené a vyvinuté do takeého technického stavu, ktorý zaručuje bezproblémový chod. To platí i pre oblasť hluku, kde súčasné VE nemajú problém s mechanickým hlukom strojovne, skôr u nich prevláda aerodynamický hluk spôsobený prechodom listov vrtule okolo stožiaru. Navrhovaná činnosť je projektovaná tak (použitie novej technológie, vhodné umiestnenie s dostatočnou vzdialenosťou od obytnej zóny a iné), aby neprekročila najvyššie prípustné ekvivalentné hladiny hluku a vibrácií vo vonkajších priestoroch v zmysle zákona NR SR č. 2/2005 Z. z. o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov.

Navrhovaná činnosť predstavuje zdroj elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie. (viac informácií v Zámere, ENVIS 2024).

5 IDENTIFIKÁCIA DOTKNUTÝCH ÚZEMÍ SÚSTAVY NATURA 2000

Natura 2000 je najväčšou sústavou chránených území na svete a jej cieľom je prispievať k zabezpečeniu biologickej rôznorodosti v Európskej únii, prostredníctvom ochrany prirodzených biotopov a druhov divokej fauny a flóry. Právny rámec upravuje Smernica Rady 92/43/EHS. Natura 2000 zahŕňa osobitne chránené územia označené krajinami EÚ podľa tejto smernice, tzv. územia európskeho významu. Zahŕňa aj osobitné chránené územia klasifikované podľa smernice o vtákoch, tzv. chránené vtáčie územia (smernica 2009/147/ES).

Navrhovanou činnosťou teda môžu byť dotknuté územia sústavy Natura 2000 SKCHVU005 Dolné Považie, SKCHVU034 Veľkobláhovské rybníky, SKUEV0075 Klátovské rameno a SKUEV0822 Malý Dunaj.

Obr. 6. Poloha navrhovanej činnosti vzhľadom na územia európskeho významu (modrou) a chránené vtáčie územia (červenou)

Tabuľka 1. Potenciálne dotknuté územia sústavy Natura 2000

Kód územia	Názov územia	Najbližšia vzdialenosť a smer od navrhovaného projektu	Zdôvodnenie či a prečo budú/nebudú územia Natura 2000 projektom dotknuté
SKCHVU005	Dolné Považie	14.2 km východne	Územie nebude dotknuté priamo, ale môžu byť ovplyvnené migračné trasy predmetov ochrany
SKUEV0822	Malý Dunaj	3.9 km juho-západne	Územie nebude dotknuté priamo, ale môžu byť ovplyvnené mobilné predmety ochrany ak sa v území nachádzajú
SKUEV0075	Klátovské rameno	6.4 km juho-západne	Územie nebude dotknuté priamo, ale môžu byť ovplyvnené mobilné predmety ochrany ak sa v území nachádzajú
SKCHVU034	Veľkobláhovské rybníky	13 km západne	Územie nebude dotknuté priamo, ale môžu byť ovplyvnené migračné trasy predmetov ochrany

SKCHVU005 Dolné Považie

CHVÚ územie Dolné Považie má rozlohu 32 359,9 ha a vzniklo v roku 2006 ako útočisko pre vzácne a ohrozené druhy vtáctva v rámci chránených území NATURA 2000. Biotopy sú tu rôznorodé: vodné plochy, vlhké lúky, poľnohospodárska pôda, listnaté lesy, nelesné plochy ale aj iné. Z vodných biotopov sú zastúpené močiare, izolované ramená, vápnité rašeliniská, vlhké lúky, oblasti pozdĺž riek a ich priľahlé lužné systémy. V 19. a 20. stor. boli rieky silne zregulované. Vodný režim celého územia je do značnej miery ovplyvnený umelo vytvoreným systémom kanálov (často kopírujúce prirodzené depresie pôvodných koryt). Výška hladiny podzemnej vody sa zvyšuje počas záplav alebo dlhších daždivých období, kedy zaplní prírodné depresie, nižšie položené korytá riek, mŕtve ramená, močiare.

Predmetom ochrany sú kritériové a inak významné druhy vtákov (11) a to: ľabtuška poľná (*Anthus campestris*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), krakľa belasá (*Coracias garrulus*), ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*) a strakoš kolesár (*Lanius minor*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), sokol kobcovitý (*Falco vespertinus*), pipíška chochlatá (*Galerida cristata*), prhlviar čiernohlavý (*Saxicola rubecola*) a penica jarabá (*Sylvia nisoria*).

Toto chránené vtáčie územie sa nachádza v Nitrianskom kraji, konkrétne okresoch Komárno a Nové Zámky na území Panónskej nížiny. Je súčasťou teplej klimatickej oblasti s teplými letami a miernymi zimami s teplotou v januári nad -3°C a počtom letných dní nad 50. Podložie je neogénneho pôvodu tvoria ho najmä sivé a pestré íly, prachy, piesky, štrky, slojky lignitu, sladkovodné vápence a polohy tuftov. V nadloží sú kvartérne, prevažne fluválne sedimenty nívne humózne hliny alebo hlinito-pieščité až štrkovito-pieščitú hliny dolinných nív. V západnej časti územia CHVU prevládajú hlavne ílovito-hlinité až ílovité pôdy, lokálne íly. Vo východnej časti sú to potom pôdy hlinito-pieščitú až piešcito-hlinitú, bez skeletu.

V dôsledku malých rozdielov v nadmorskej výške a poklesávajúceho terénu sa na viacerých miestach pri vyšších úhrnoch zrážok tvoria rozľahlejšie poľné mláky a jazerá, ktoré sú významným loviskom pre niektoré predmety ochrany, resp. za vhodných podmienok aj hniezdiskom. Tieto poľné mláky môžu súhrnne zaberať rozlohu niekoľko sto hektárov pozemkov v CHVÚ Dolné Považie.

CHVÚ funguje ako biocentrum ale aj dôležitá migračná trasa pre rôzne druhy živočíchov, keďže je to miesto sútoku riek. Pastva hospodárskych zvierat na lúkach prakticky vymizla. Väčšina týchto oblastí bola premenená na poľnohospodársku pôdu alebo sa obhospodaruje kosením. Veľká časť lesných porastov bola nahradená výsadbami šľachteného topoľa, len na veľmi malej časti územia môžeme stále nájsť pôvodné porasty ponechané na samovývoj. V rámci tunajšej poľnohospodárskej krajiny dôležitú úlohu plnia roztrúsené porasty drevín so zastúpením hlavových vrb a domácich druhov topoľa.

Flóra: CHVÚ Dolné Považie je jedno z najväčších vtáčích území situované prevažne v poľnohospodárskej krajine čiastočne stepného charakteru na Slovensku. Nížinatá krajina v tomto území je popretkávaná riekami, kanálmi a súvisiacimi mokraďami, stromoradiami s výskytom menších lesov, pieskových dún a slanísk. Väčšinu územia tvorí intenzívne využívaná poľnohospodárska pôda, avšak v porovnaní s inými krajinami je tu skladba biotopov a teda aj rastlinných druhov pestrejšia v dôsledku stále relatívne významného zastúpenia trávnych porastov, úhorov. K tejto diverzite prispieva aj zastúpenie ďalších krajinných prvkov. Mnohé ekotóny na okrajoch mokradí, poľných ciest, lesov, úhorov, sádov sú

charakteristické porastami krovín, ktoré sú významné pre hniezdenie vtáčích druhov (penica jarabá). Cieľom ochrany sú aj vzácne druhy rastlín a biotopov. V nich sú zastúpené spomedzi vzácnejších druhov napríklad bohaté porasty lekna bieleho, leknice žltej, hviezdovca bodkovaného, silenky mnohokvetej, kosatca pochybného, na slaniskách paliny slanomilnej, astričky panónskej (panónskeho endemitu), skorocelu prímorského, skorocelu tenkokvetého, lobody pobrežnej, hadokoreňu sivého a pichliača úzkolistého.

Fauna: Rôznorodé zastúpenie biotopov je dôvodom aj vysokej diverzity živočíchov z ktorých viaceré sú takisto cieľom. Spomedzi výskytu vzácnejších živočíchov v území tak možno spomenúť výskyt lopatky dúhovej, hrúza bieloplutvého, číka európskeho, karasa zlatého, kuny červenobruchej, vydry riečnej, hraboša severského panónskeho, bobra vodného spomedzi bezstavovcov roháča obyčajného a druhov viazaných na slaniská ako napríklad kobyľka šúrov, koník štíhly, koník žltý či svrček púšťový. Spomedzi stavovcov sú však v území druhov najbohatšie zastúpené vtáky, doposiaľ bolo len na základe aktuálnych údajov zaznamenaných v CHVÚ Dolné Považie 239 druhov vtáctva, z toho 111 hniezdíčkov (Gúgh & Lengyel 2014). Spomedzi vzácných druhov, ktoré v súčasnosti v CHVÚ Dolné Považie nie sú predmetmi ochrany, ale toto územie je často ich jedinými hniezdiskom na Slovensku možno spomenúť napríklad hniezdenie kačice ostrochvostej, šišky bocianovitej a šabliarky tenkozobej na poľných mlákach.

Každý z jedenástich kritériových a vzácných druhov vtákov má svoj špecifický hniezdny biotop. Sokol kobcovitý hniezdi v oblastiach otvorenej stepnej a lesostepnej krajiny s dostatkom veľkých druhov hmyzu. V rámci CHVÚ Dolné Považie obsadzuje sokol kobcovitý agroceenózy s poľnými lesíkmi alebo stromoradiami. Preferuje blízkosť trvalých trávnych porastov, slanísk a mokradí. V minulosti hniezdil v kolóniách havranov čiernych (*Corvus frugilegus*).

Hniezdny biotopmi krakle belasej sú oblasti v otvorenej krajine s rozptýlenou stromovou vegetáciou, solitérnymi stromami, malými lesíkmi a starými ovocnými sadiami s dostatkom hniezdných dutín (Slobodník 2002). Vo svete hniezdi v teplých, slnečných oblastiach v otvorenej krajine s plochami dubových (*Quercus* spp.) alebo starých borovicových (*Pinus* spp.) porastov, ďalej v ovocných sadoch, širokých riečnych údoliach a v členitých rovinách s roztrúsenými krovinami alebo listnatými stromami (Fry et al. 2014). Na Slovensku obýva otvorené biotopy v rovinách alebo pahorkatinách s menšími lesíkmi, sadiami alebo alejami s dostatkom stromov s dutinami (Hudec a Šťastný 2005). V rámci CHVÚ Dolné Považie bola krakľa belasá v minulosti viazaná na poľnohospodársku krajinu, kde sa mozaikovo striedali kosené lúky a zazemňujúce riečne meandre.

Kaňa močiarna hniezdi v rôznych typoch mokradí so stojatou alebo pomaly tečúcou vodou a porastami trsti, pálky alebo aspoň ostríc (Karaska et al. 2002). Ako potravný biotop využíva poľnohospodársku krajinu; preferuje krmoviny (napr. lucerna), spravidla neďaleko mokradí. V rámci CHVÚ Dolné Považie hniezdi kaňa močiarna v mokradiach a agroceenózach. V mokradiach preferuje trvalo zaplavené plochy s porastami trstiny (*Phragmites australis*), pálky (*Typha latifolia*, *T. angustifolia*), ostrice *Carex* sp. a škripinca *Schoenoplectus lacustris*. Hniezdi aj v periodicky zaplavovaných slaniskových mokradiach, ktoré sú prítomné napr. v severných častiach CHVÚ. Tu si zakladá hniezda v porastoch *Bolboschoenus maritimus* (Tvrdošovce, Palárikovo).

Ľabtuška poľná obýva najmä suché, teplé a otvorené oblasti s nízkou a riedkou vegetáciou s

výskytom krovín (na piesku, štrku) alebo poľnohospodárske plochy (Danko 2002). V CHVÚ Dolné Považie časť hniezdnej populácie obsadzuje trvalé trávne porasty a slaniská a tiež agrocenózy, predovšetkým miesta s výskytom piesčitých pôd. Druh obsadzuje aj riedke zárasty obilia, mladé kukuričné polia (s obnaženým povrchom pôdy), resp. rozhranie viacerých druhov poľnohospodárskych kultúr.

Hniezdnymi biotopmi strakoša kolesára sú oblasti v otvorenej krajine s roztrúsenými krovínami a stromami vrátane parkov a sádov. Vyskytuje sa predovšetkým v nížinách a teplejších oblastiach (Šťastný a Hudec 2011). V rámci CHVÚ Dolné Považie bol strakoš kolesár viazaný na poľnohospodársku krajinu, kde hniezdil v korunách solitérnych topoľov kanadských (*Populus x canadensis*, forma *robusta*), resp. v riedkych topoľových alejách. Druh vyžadoval najmä prítomnosť trávnatého podrastu, bez krovín. V súčasnosti väčšina hniezdisk v CHVÚ zanikla v dôsledku intenzifikácie poľnohospodárstva a zmeny kvality biotopov.

Hniezdnymi biotopmi ďatľa hnedkavého je kultúrna krajina v nížinách a pahorkatinách do 600–800 m n.m so solitérnymi drevinami, stromoradiami, záhradami, sadmi a menšími lesíkmi (Pavlík 2002). V rámci CHVÚ Dolné Považie je hlavná časť hniezdnej populácie viazaná na intravilány obcí a miest, ktoré sú vyňaté z územia CHVÚ. Tu hniezdia v starších orechoch vlašských (*Juglans regia*) a v ovocných stromoch (napr. marhule, hrušky, jablone). Druhá časť hniezdnej populácie, ktorá hniezdi v CHVÚ, je rozptýlenejšia. Osídľuje agrárnu krajinu s riedkymi stromoradiami, starými solitérnymi stromami, malými poľnými lesíkmi alebo samotami s ovocnými sadmi a záhradami. Osídľuje tiež líniové drevinové biotopy pozdĺž riek, ako je napr. rieka Žitava (napr. Dolný Ohaj – Bešeňov), s pobrežnými vrbovými porastmi.

Hniezdnymi biotopmi rybárika riečneho sú oblasti s kolmými hlinitými alebo piesčitými stenami (vyhrabávanie nôr) a čistými stojatými alebo tečúcimi vodami s dostatkom potravy (ryby) (Karaska a Slobodník 2002). K významným hniezdiskám v rámci CHVÚ Dolné Považie patria rieky Nitra a Žitava v úsekoch s vhodnými obnaženými brehmi, lokálne aj štrkoviská, bagroviská a vodné nádrže s kolmými brehmi (Gúgh a Lengyel 2014).

Hniezdnymi biotopmi penice jarabej sú krovité porasty na južne exponovaných stráňach a rovinách v teplých nížinných a podhorských oblastiach (Krištín 2002). V rámci CHVÚ Dolné Považie hniezdi druh v roztrúsených kríkoch v poľnohospodárskej krajine, popri lúkach, pasienkoch a vodných tokoch (Gúgh a Lengyel 2014).

Pipíška chochlatá hniezdi v otvorených urbánných a suburbánných biotopoch (Krištín 2002b). Na Slovensku je pipíška výhradne synantropným druhom. Typickými hniezdnymi biotopmi sú medze a okraje ciest v nížinách a kotlinách. Ďalej hniezdi aj v poľnohospodárskych dvoroch, kde preferuje najmä aktívne družstvá s extenzívnym pasením dobytká. Obýva aj neobrobené alebo čiastočne obrábané pozemky. Hniezdnym prostredím sú aj intravilány miest, napr. trávnaté plochy sídlisk, letiská, okolie väčších podnikov a panelových štvrtí (Krištín 2002b).

Pôvodnými biotopmi prepelice poľnej sú stepi a lesostepi. V súčasnosti sú hniezdnymi biotopmi druhu najmä oblasti v otvorenej poľnohospodárskej krajine, napr. obilné polia, krmoviny, menej okopaniny, lúky a pasienky (Demko 2002). V podmienkach Slovenska hniezdi prepelica poľná najmä v agrocenózach; vyskytuje sa napr. v obilných a repkových poliach, kde obzvlášť preferuje miesta s podrastom tráv, burín alebo krmovín. Najpočetnejšia je na lúkach, ktorými vystupuje až do horských polôh. Preferuje najmä otvorenejšiu krajinu. Menším plochám v lesoch sa vyhýba. Na druhej strane bola

registrovaná aj na rozľahlejších rúbaniach v rannom štádiu sukcesie. Ďalej obsadzuje aj zaplavované a suché lúky, neobrábané trávnaté plochy (úhory), okraje mokradí, ruderalne biotopy a letiská.

Hniezdnymi biotopmi prhlaviara čiernohlavého sú suchšie travinné porasty, často s podielom voľných plôch alebo riedkou vegetáciou a s rozptýlenými krovinami. Ďalej hniezdi aj v rôznych typoch sekundárnych biotopov (ruderalne plochy, strelnice, skládky, tankodromy) (Šťastný a Hudec 2011). Jeho typickým prostredím je trávnatá bezlesá krajina s rozptýlenou drevinnou vegetáciou a s vysokými bylinami. Obvykle sa vyskytuje na suchých teplých, na juh orientovaných stanovištiach; napr. železničné násypy, skládky odpadov, väčšie staveniská s riedkou vegetáciou a často s obnaženou pôdou, zaburinené areály poľnohospodárskych družstiev, ruderalizované stanovištia s vysokými bylinami, často aj v priekopách pozdĺž ciest, v medzihrádzových priestoroch a nivách riek.

SKCHVU034 Veľkoblahovské rybníky

Chránené vtáčie územie Veľkoblahovské rybníky nepatrí medzi veľké chránené územia a neprekrýva sa so žiadnymi inými chránenými územiami národného ani európskeho významu. Výmera tohto CHVÚ nie je viac ako 92 ha a bolo vyhlásené v roku 2010. Zaznamenaných tu bolo 65 druhov vtáctva, z toho 21 druhov hniezdiacich druhov vtákov. Chránené je pre ochranu 3 druhov vtáctva, konkrétne: bučička močiarného, hrdzavky potápavej a kačice chriplavky.

Flóra: CHVÚ sa nachádza na Žitnom ostrove a je tvorené najmä 3 hospodársky využívanými rybníkmi. Flóra v tejto oblasti je tvorená hlavne litorálnymi porastami pálky úzkolistej, pálky širokolistej, trste obyčajnej a porastami ostríc. Z vodných rastlín sú zastúpené rody Chara, Potamogeton, Ceratophyllum, Myriophyllum, Hipuris a ďalšie. Na hrádzach rastú topoľové a vrbové porasty.

Fauna: Z pohľadu fauny tu boli z obojživelníkov zistené druhy kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), rosnička zelená (*Hyla arborea*), skokan krátkonohý (*Pelophylax lessonae*) a skokan zelený (*Pelophylax esculenta*). Pre vtáky predstavuje toto územie hniezdisko, cieľom ochrany sú významné druhy a to: kačice, hrdzavky, trsteniariky a pod.). Doposiaľ bolo v území zistených 65 druhov vtákov, z ktorých 51 je vodných a na vodu viazaných, pričom 21 druhov v území hniezdi (Karaska et al. 2015). Veľa z nich je viazaných aj na litorálne porasty. Územie je významné hlavne pre mnohé druhy vodného vtáctva využívajúce litorálne porasty

Najvýznamnejšie hniezdiace druhy sú bučičik močiarny, hrdzavka potápavá a kačica chriplavka. Z celoslovenského pohľadu sú Veľkoblahovské rybníky okrem druhov, ktoré sú tu predmetom ochrany, významným hniezdiskom pre trstové druhy spevavcov, a to najmä svrčiaka slávikovitého (*Locustella luscinioides*), ktorého tu hniezdi viac ako 50 párov, trsteniarika bahenného (*Acrocephalus scirpaceus*, 200 párov). Zo vzácnejších druhov tu hniezdi kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*, 2 – 3 páry), chriašť malý (*Porzana parva*, do 5 párov), fúzatka trstinová (*Panurus biarmicus*, 3 – 8 párov) a ďalšie (Karaska et al. 2015).

Bučičik močiarny (*Ixobrychus minutus*) hniezdi v močiaroch, rybníkoch či vodných nádržiach. Ideálne s porastami pobrežnej vegetácie ako je trstina, pálka a iné pobrežné krovie (Danko a Balla 2002). Vo svete obýva najčastejšie sladkovodné mokrade s porastmi trstiny a iných druhov vodnej vegetácie (*Scirpus*, *Typha*, *Phragmites*, *Baumea* and *Juncus*), najmä s prímiesou krovín a stromov. Na Slovensku obýva nížiny a kotliny celej južnej časti štátu. Hniezdnymi biotopmi sú najmä rybníky s hustými brehovými porastmi, močiare a husto zarastené brehy pomaly tečúcich vôd (Danko a Balla 2002). Potravné biotopy zahŕňajú podobné oblasti ako hniezdny biotop – v porastoch loví vodný hmyz a drobné vodné stavovce.

Hrdzavka potápavá (*Netta rufina*) - Hniezdnym biotopom sú väčšie rybníky alebo jazerá (Hudec 1994). V Európe a Ázii obýva rôznorodé hniezdne prostredie. Uprednostňuje skôr hlbšie, veľké sladké a brakické jazerá alebo lagúny s bohatou pobrežnou vegetáciou, delty a pomaly tečúce vody, mokrade rôznych typov, vrátane malých nestálych jazierok (Darolová a Jureček 2002, Carboneras a Kirwan 2014). Preferuje najmä vodné plochy vo vnútrozemí v otvorenej krajine. Na Slovensku hniezdi najmä na rybníkoch, prípadne štrkoviskách (napr. v Drahovciach, Kaňuščák a Kočí 2002; štrkovisko Baková, Kočí 2005). Vyžaduje zarastené okraje vodných plôch alebo ostrovčeky (Ferianc 1977). Preferuje prítomnosť mäkkých splývavých rastlín (Černý ex Ferianc 1977), napr. rody Chara, Potamogeton, Ceratophyllum,

Myriophyllum, Hipuris. Potravné biotopy zahŕňajú podobné oblasti ako hniezdny biotop kde loví drobné stavovce a bezstavovce

Kačica chriplávka (*Anas strepera*) - Hniezdnymi biotopmi sú predovšetkým plytké vodné plochy, s bohatou litorálnou a submerznou vegetáciou (Darolová a Danko 2002). Vo svete obýva podobné biotopy ako na Slovensku. Preferuje trávou porastené ostrovy na pomaly tečúcich riekach, jazerách, nádržiach, v deltách a lagúnach. Na Slovensku sú hniezdnymi biotopmi oblasti plytkých vodných plôch so stojatou alebo pomaly tečúcou vodou a s bohato vyvinutou vegetáciou. Uprednostňuje väčšie rybníky s otvorenou vodnou hladinou, v zarastených močiaroch sa vyskytuje zriedkavejšie (Hudec 1994). Hniezdi aj na umelých hniezdných ostrovoch na vodných nádržiach (Svetlík ex Darolová a Danko 2002). Potravné biotopy zahŕňajú podobné oblasti ako hniezdny biotop, živí sa najmä rastlinnou potravou.

SKUEV0822 Malý Dunaj

Územie európskeho významu je tvorené tokom Malého Dunaja a jeho brehovými porastami. Malý Dunaj je bočné rameno Dunaja s dĺžkou 128 km. Od hlavného toku Dunaja sa oddeľuje za stavidlami pri Slovnafte v Bratislave v nadmorskej výške 126 m n. m. Meandruje nížinnou krajinou. Pri Kolárove sa vlieva do Váhu a spolu s ním pri Komárne v nadmorskej výške 106,5 m n. m. do Dunaja.

Predmetmi ochrany z hľadiska biotopov sú 91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek, 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a /alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition, 3270 Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov Chenopodion rubri p.p. a Bidentition p.p. a 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovišťa Orchideaceae). Lužné lesy v okolí Malého Dunaja majú poloprirodzený charakter a zväčša vytvárajú len úzke pásy pozdĺž toku. K prirodzenejším lesom patria najmä vrbovo-topoľové lužné lesy, topoľové jaseniny, brestové jaseniny, brestové dúbravy, no vyskytujú sa aj agátiny s balotou čiernou (*Ballota nigra*). Súčasná štruktúra lesných spoločenstiev je výsledkom hlavne lesohospodárskych zásahov, pôvodný les nájdeme už len veľmi zriedkavo. Podstatná časť lesných plôch je premenená na monokultúry s kultivarmi topoľov.

V Malom Dunaji a jeho okolí žijú viaceré vzácne a chránené živočíšne druhy. Z cicavcov sú tu zastúpené vydra riečna (*Lutra lutra*), nepôvodná ondatra pižmová (*Ondatra zibethicus*) a nutria vodná (*Myocastor coypus*) boli vypustené z likvidovaných chovov koncom 80-tych rokov). Predmetmi ochrany v SKUEV sú hlavne ryby (vid'. tabuľka 2), vydra riečna a bobor vodný, z obojživelníkov kunka červenobruchá (*Bombina bombina*).

Priestor SKUEV využívajú aj viaceré mobilné druhy európskeho významu, napríklad netopiere (*Pipistrellus pygmaeus*, *Myotis daubentonii*, *Nyctalus noctula* a ďalšie), z vtákov sa tu vyskytujú najmä labuť veľká (*Cygnus olor*), volavka popolavá (*Ardea cinerea*), lyska čierna (*Fulica atra*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), bučiak močiarny (*Ixobrychus minutus*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*). Tieto druhy môžu byť počas migrácie ovplyvnené plánovaným VP Sziget, nakoľko však nie sú predmetmi ochrany v hodnotiacich tabuľkách sa im nevenujeme.

SKUEV0075 Klátovské rameno

Územie európskeho významu Klátovské rameno je pravostranný prítok Malého Dunaja. Nemá prameň ani sa neodčleňuje od iného toku, vyviera zo spodných vôd za obcou Orechová Potôň - Lúky, vďaka čomu sa vyznačuje vysokým stupňom čistoty. Na hornom úseku nemá Klátovské rameno súvislú vodnú hladinu, je tvorené len jazierkami s bohatým brehovým porastom. Svoju charakteristickú podobu získava až pri osade Csótfá. Hĺbka vody v ramene sa pohybuje od niekoľkých centimetrov až do 5 m.

Predmetmi ochrany z hľadiska biotopov sú 91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek, 91G0 Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy, 3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a /alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition a 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnitom podloží (*dôležité stanovištia Orchideaceae).

V Klátovskom ramene a jeho okolí žijú viaceré vzácne a chránené živočíšne druhy, predmetmi ochrany sú druhy rýb *Aspius aspius*, *Cobitis taenia*, *Gymnocephalus baloni*, *Misgurnus fossilis*, *Rhodeus sericeus amarus*, *Romanogobio vladykovi*, *Rutilus virgo*, z obojživelníkov kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), z cicavcov vydra riečna (*Lutra lutra*). Výskumom sa tu zdokumentovalo až 102 druhov chrobákov, vrátane predmetu ochrany roháča (*Lucanus cervus*). Bol tu zaznamenaný výskyt asi 80 druhov vtáctva, z toho 70 tu priamo hniezdi, napríklad labuť veľká (*Cygnus olor*), volavka popolavá (*Ardea cinerea*), lyska čierna (*Fulica atra*), bocian biely (*Ciconia ciconia*) atď. Zistené boli tiež viaceré európsky významné druhy netopierov, napr. *Myotis daubentonii*, *Nyctalus noctula*, *Pipistrellus nathusii*, *P. pipistrellus* a *P. pygmaeus*. Tieto druhy môžu byť počas migrácie ovplyvnené plánovaným VP Sziget, nakoľko však nie sú predmetmi ochrany v hodnotiacich tabuľkách sa im nevenujeme.

6 HODNOTENIE VPLYVOV NA DOTKNUTÉ ÚZEMIA SÚSTAVY NATURA 2000

6.1 IDENTIFIKÁCIA DOTKNUTÝCH PREDMETOV OCHRANY

V tejto kapitole uvádzame v tabuľkovej forme prehľad všetkých predmetov ochrany dotknutých území sústavy Natura 2000 a možnosť a typ ich ovplyvnenia plánovaným projektom. Ďalej uvádzame prehľad biotopov a druhov, ktoré boli zistené počas monitoringu v záujmovom území (Pačenovský 2024, Celuch 2024) a týmto druhom sa venujeme v ďalšom hodnotení.

Tabuľka 2. Možnosť ovplyvnenia predmetov ochrany v dotknutých územiach sústavy Natura 2000

SKUCHVU005 Dolné Považie			
Druhy európskeho významu	Možnosť ovplyvnenia	Typ vplyvu	Komentár
<i>Falco vespertinus</i>	Áno	Nepriamy	Možnosť ovplyvnenia migračnej trasy
<i>Coracias garrulus</i>	Áno	Nepriamy	Možnosť ovplyvnenia migračnej trasy
<i>Circus aeruginosus</i>	Áno	Nepriamy	Možnosť ovplyvnenia migračnej trasy
<i>Anthus campestris</i>	Áno	Nepriamy	Možnosť ovplyvnenia migračnej trasy
<i>Sylvia nissoria</i>	Áno	Nepriamy	Možnosť ovplyvnenia migračnej trasy
<i>Galerida cristata</i>	Áno	Nepriamy	Možnosť ovplyvnenia migračnej trasy
<i>Lanius minor</i>	Áno	Nepriamy	Možnosť ovplyvnenia migračnej trasy
<i>Coturnix coturnix</i>	Áno	Nepriamy	Možnosť ovplyvnenia migračnej trasy
<i>Saxicola rubicola</i>	Áno	Nepriamy	Možnosť ovplyvnenia migračnej trasy
<i>Alcedo athys</i>	Áno	Nepriamy	Možnosť ovplyvnenia migračnej trasy
<i>Dendrocopos syriacus</i>	Áno	Nepriamy	Možnosť ovplyvnenia migračnej trasy

SKCHVU034 Veľkobláhovské rybníky			
Druhy európskeho významu	Možnosť ovplyvnenia	Typ vplyvu	Komentár
<i>Ixobrychus minutus</i>	Áno	Nepriamy	Možnosť ovplyvnenia migračnej trasy
<i>Netta rufina</i>	Áno	Nepriamy	Možnosť ovplyvnenia migračnej trasy
<i>Anas strepera strepera</i>	Áno	Nepriamy	Možnosť ovplyvnenia migračnej trasy

Tabuľka 2. Možnosť ovplyvnenia predmetov ochrany v dotknutých územiach sústavy Natura 2000 (pokračovanie)

SKUEV0822 Malý Dunaj			
Biotopy európskeho významu	Možnosť ovplyvnenia	Typ vplyvu	Komentár
91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy	Nie	-	Do biotopu vSKUEV sa nezasahuje
91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek	Nie	-	Do biotopu vSKUEV sa nezasahuje
3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a /alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition	Nie	-	Do biotopu vSKUEV sa nezasahuje
3270 Rieky s bahnatými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov Chenopodion rubri p.p. a Bidentition p.p.	Nie	-	Do biotopu vSKUEV sa nezasahuje
6210 Suchomilné travnobylinné a krovinové porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovišťa Orchideaceae)	Nie	-	Do biotopu vSKUEV sa nezasahuje
Druhy európskeho významu	Možnosť ovplyvnenia	Typ vplyvu	Komentár
<i>Gymnocephalus schraetzer</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu vSKUEV sa nezasahuje
<i>Castor fiber</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu vSKUEV sa nezasahuje
<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu vSKUEV sa nezasahuje
<i>Bombina bombina</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu vSKUEV sa nezasahuje
<i>Aspius aspius</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu vSKUEV sa nezasahuje
<i>Lutra lutra</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu vSKUEV sa nezasahuje
<i>Pelecus cultratus</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu vSKUEV sa nezasahuje
<i>Cucujus cinnaberinus</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu vSKUEV sa nezasahuje
<i>Osmoderma eremita</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu vSKUEV sa nezasahuje
<i>Cobitis taenia</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu vSKUEV sa nezasahuje
<i>Romanogobio vladykovi</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu vSKUEV sa nezasahuje
<i>Gymnocephalus baloni</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu vSKUEV sa nezasahuje
<i>Zingel zingel</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu vSKUEV sa nezasahuje
<i>Rutilus virgo</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu vSKUEV sa nezasahuje
<i>Misgurnus fossilis</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu vSKUEV sa nezasahuje
<i>Sabanejewia balcanica</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu vSKUEV sa nezasahuje

Tabuľka 2. Možnosť ovplyvnenia predmetov ochrany v dotknutých územiach sústavy Natura 2000 (pokračovanie)

SKUEV0075 Klátovské rameno			
Biotopy európskeho významu	Možnosť ovplyvnenia	Typ vplyvu	Komentár
91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy	Nie	-	Do biotopu v SKUEV sa nezasahuje
91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek	Nie	-	Do biotopu v SKUEV sa nezasahuje
91G0 Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy	Nie	-	Do biotopu v SKUEV sa nezasahuje
3150 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a /alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition	Nie	-	Do biotopu v SKUEV sa nezasahuje
6510 Nížinné a podhorské kosné lúky	Nie	-	Do biotopu v SKUEV sa nezasahuje
Druhy európskeho významu	Možnosť ovplyvnenia	Typ vplyvu	Komentár
<i>Bombina bombina</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu v SKUEV sa nezasahuje
<i>Aspius aspius</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu v SKUEV sa nezasahuje
<i>Cobitis taenia</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu v SKUEV sa nezasahuje
<i>Gymnocephalus baloni</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu v SKUEV sa nezasahuje
<i>Misgurnus fossilis</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu v SKUEV sa nezasahuje
<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu v SKUEV sa nezasahuje
<i>Romanogobio vladykovi</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu v SKUEV sa nezasahuje
<i>Rutilus virgo</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu v SKUEV sa nezasahuje
<i>Lucanus cervus</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu v SKUEV sa nezasahuje
<i>Lutra lutra</i>	Nie	-	Do populácie druhu ani biotopu druhu v SKUEV sa nezasahuje

6.1.1 BIOTOPY

Dotknuté územie predstavuje intenzívne poľnohospodársky využívanú krajinu s veľkoblokovými celkami ornej pôdy. Vegetáciu krajiny v dotknutom území, okrem pestovaných plodín (krmná repa, slnečnica ročná, kukurica siata), predstavujú aj brehové porasty vodných tokov vymedzujúcich lokalitu Sziget, ktoré tvoria lesné porasty a nelesná drevinová vegetácia. Drevinové zloženie lesných porastov v dotknutom území a jeho užšom okolí je rôznorodé, vyskytujú sa tu porasty so 100 % zastúpením šľachtených topoľov (biotop X9), porasty s dominantným zastúpením jaseňa štíhleho s prímiesou javora horského, ale tiež agátové porasty, prípadne porasty s dominantným zastúpením topoľa bieleho.

V dotknutom území a jeho okolí neboli identifikované žiadne biotopy európskeho alebo národného významu. Vyskytujú sa tu Porasty nepôvodných drevín (X9), Teplomilná ruderalná vegetácia mimo sídel (X4), Intenzívne obhospodarované polia (X7), Úhory a extenzívne obhospodarované polia (X5).

6.1.2 DRUHY EURÓPSKEHO A NÁRODNÉHO VÝZNAMU

Vtáky (podľa Pačenovský 2024)

Väčšina vtáčích druhov zistených v monitorovanom území obýva biotopy otvorenej krajiny, predovšetkým polia, krovinaté biotopy, aj brehové porasty pozdĺž tokov. Iba malá časť druhov reprezentuje lesnú avifaunu, pretože lesné biotopy sa síce v monitorovanom území okrajovo vyskytujú, ale ani plánované veterné turbíny, ani monitorovacie kruhy neboli umiestňované do lesných biotopov. Najpočetnejšie druhy boli nasledovné (druh/počet zist. jedincov/počet návštev kedy bol zistený): škorec obyčajný (1094/14), vrabec poľný (392/14), hus bieločelá (323/1), lastovička obyčajná (320/11), holub domáci (236/11), holub hrivnák (189/12), stehlík konôpka (169/13), myšiak hôrny (157/22), hrdlička záhradná (128/10), volavka popolavá (124/17), kačica divá (120/11), kaňa močiarna (104/11).

Podľa charakteru výskytu je možné rozdeliť druhy na hniezdiace (64 druhov, 61,5%), pravdepodobne hniezdiace (9 druhov) a na druhy vyskytujúce sa v monitorovanom území počas migrácie (38 druhov) alebo zimovania (44 druhov, 42,3%). Z toho niektoré druhy môžu spadať súčasne do viacerých kategórií, napr. hniezdič sa môže súčasne vyskytovať aj v priebehu migrácie aj v zimnom období, teda môže sa vyskytovať aj celoročne.

Z druhov európskeho významu ktoré sú predmetmi ochrany v SKCHVU004 Dolné Považie boli zaznamenané:

Prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), ktorá je pomerne rozšíreným druhom na sledovanej ploche, zistená bola iba na pozorovacích bodoch Z, JZ, stred, SV, JV, teda na centrálnych bodoch a v mesiacoch apríl, máj a jún. Najvyšší počet, až 9 jedincov ozývajúcich sa na bode JV bol zistený 30.4.2024, neskôr v máji už boli počty nižšie, iba 1-2 ozývajúce sa jedince/bod, preto usudzujeme, že výskyt koncom apríla zrejme súvisel s migráciou a menej početné májové údaje zrejme súviseli s hniezdením.

Priaznivý stav prepelice poľnej v CHVÚ Dolné Považie je hodnotený stupňom B, keďže

jednotlivé populačné kritériá a kritéria týkajúce sa hniezdneho a potravného biotopu druhu sú rovnako hodnotené stupňom B ako priemerný, priaznivý stav.

sokol kobcovitý (*Falco vespertinus*) sa vyskytol v máji na bode SV. Stav populačných kritérií sokola kobcovitého (veľkosť populácie, populačný trend, hniezdna úspešnosť) je hodnotený stupňom C – nepriaznivý stav v dôsledku úbytku a úplného vymiznutiu druhu ako hniezdiča na Dolnom Považí. Charakteristika hniezdných biotopov u druhu a aj potravných biotopov je mierne lepšia a to na stupni B – priemerný, priaznivý stav, no v dôsledku celkového poklesu je aj celkový priaznivý stav druhu hodnotený stupňom C – nepriaznivý stav.

Zistené boli 3 hniezda **kane močiarnej (*Circus aeruginosus*)**. Celkový priaznivý stav kane močiarnej v CHVÚ Dolné Považie je hodnotený stupňom A ako dobrý, priaznivý stav. Toto pozitívne hodnotenie je predovšetkým dôsledkom dobrého stavu populácie, keďže v rámci populačných kritérií ako veľkosť populácie, tak populačný trend je hodnotený stupňom A – dobrý, priaznivý stav. Iba v prípade hniezdnej úspešnosti je hodnotenie mierne horšie a to na stupni B – priemerný no stále priaznivý stav. Potravný biotop je hodnotený stupňom A no v dôsledku toho, že stav hniezdneho biotopu (ale aj ohrození) je hodnotený tiež mierne negatívnejšie a to na stupni B – priemerný stav je celkové hodnotenie priaznivého stavu na stupni A len tesne (niekoľko percent) nad hranicou pre zaradenie do stupňa B.

Hniezda kaní močiarných v hodnotenom území sa nachádzali v trstinových porastoch pozdĺž kanálov. Z pohľadu rakúskej metodiky platnej pre mimoalpský región (kam patria aj Karpaty a územie Slovenska), pre vybrané druhy vtákov sa odporúčajú isté minimálne vzdialenosti umiestnenia veterných turbín od hniezd týchto druhov. V prípade orla kráľovského je táto odporúčaná vzdialenosť 3 km, v prípade kane močiarnej 150-300 m.

Pipíška chochlatá (*Galerida cristata*) hniezdi predovšetkým v biotope úhorov a v okrajových častiach polí bez porastu alebo s minimálnym, nízkym bylinným porastom. V rámci monitorovanej plochy bola zistená na centrálnej aj v obvodových častiach plochy, ale nie tak rovnomerne

Rybárik riečny (*Alcedo atthis*) bol zistený na bodoch Z, JV, 2 a 4 v mesiacoch január, august, október a november. Celkový priaznivý stav rybárika riečneho v CHVÚ Dolné Považie je hodnotený stupňom B – priemerný priaznivý stav, keďže rovnako sú hodnotené aj všetky populačné kritériá a kritériá týkajúce sa jeho hniezdných a potravných biotopov.

Ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*) sa vyskytuje synantropne; bol zistený priamo v intravilánoch obcí Dolné Saliby, Kráľov Brod, aj v okolí osady Slovenské pole (body 6 a 8, teda vedľajšie body). V prípade ďatľa hnedkavého sú všetky jeho populačné kritériá priaznivého stavu a aj kritéria týkajúce sa biotopu druhu hodnotené stupňom B – priemerný, priaznivý stav a rovnako je preto hodnotený aj celkový priaznivý stav druhu v CHVÚ Dolné Považie.

Netopiere (podľa Celúch 2024)

Na území boli pomocou detektora (automatického aj z transektov) počas celého roku zistených 14 druhov netopierov – raniak hrdzavý, raniak obrovský, raniak stromový, ucháč sivý, uchaňa čierna, večernica južná, večernica Leachova, večernica malá, večernica parková, večernica pestrá, večernica pozdná, večernica Saviho a večernica severská. Ďalej bola zistená dvojica druhov, neodlíšiteľná do druhu detektorom: netopier fúzatý/netopier Brandtov. Druhovú skladbu bola v súlade s očakávaniami v tomto území. V porovnaní s druhovou skladbou z obdobných štúdií v Nitrianskom kraji sa opäť potvrdzuje dominancia druhu večernica Leachova, ktorá sa v tejto oblasti stáva dominantným druhom. Územiu celkovo dominujú 3 druhy malých druhov večerníc, druh raniak hrdzavý bol až na 4. mieste. Druhy rodu *Myotis* boli detekované minimálne, obdobne nezvyčajne nízka bola aktivita uchaní čiernych (obdobne aj na iných lokalitách blízkom okolí). Veľmi zaujímavé sú aj zaznamenané zriedkavé prelety druhu raniak obrovský v čase jesennej migrácie. Tento druh je veľmi vzácny – na Slovensku sú známe v súčasnosti len dve lokality pravidelného výskytu. Je to migrant na dlhé vzdialenosti, skúmané územie leží pravdepodobne v migračnej trase druhu. Druh lieta a loví aj do výšky viac ako kilometer (NAĎO et al. 2019). Všetky zistené netopiere sú druhmi európskeho významu, ale v žiadnom z potenciálne dotknutých území európskeho významu nie sú netopiere predmetmi ochrany.

6.2 VYHODNOTENIE VPLYVOV NA PREDMETY A CIELE OCHRANY

V predchádzajúcej kapitole boli uvedené predmety ochrany v dotknutom území Európskeho významu a identifikované tie biotopy a druhy ktoré môžu byť priamo či nepriamo ovplyvnené navrhovanou činnosťou.

Predmetom identifikácie vplyvov v tejto kapitole sú len tie druhy a biotopy, pri ktorých bol v predchádzajúcom kroku identifikovaný možným vplyv navrhovanej činnosti a sú to druhy vtákov ktoré sú predmetom ochrany v SKCHVU005 Dolné Považie. Druhy ktoré sú predmetmi ochrany v SKUEV Veľkoblakovské rybníky počas monitoringu zaznamenané neboli, a to ani počas migrácie, môžeme teda skonštatovať že hodnotené územie nevyužívajú.

Tabuľka 3. Stupnica významnosti vplyvov podľa metodiky ŠOP SR 2023.

Číselná hodnota	Významnosť vplyvu	Krátky popis významnosti vplyvu
- 2	významný negatívny vplyv	Nepriaznivý vplyv na integritu územia podľa čl. 6.3 smernice o biotopoch. Významný rušivý až likvidačný vplyv na biotop alebo populáciu druhu, alebo ich podstatnú časť; významné narušenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, významný zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu. Vylučuje schválenie projektu.
- 1	mierne negatívny vplyv	Mierny, nevýznamný negatívny vplyv. Mierne rušivý vplyv na biotop či populáciu druhu; mierne narušenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, okrajový zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu. Možno ho zmierniť alebo vylúčiť navrhnutými zmierňujúcimi opatreniami. Nevylučuje schválenie projektu.
0	nulový vplyv	Žiadny preukázateľný vplyv.
+ 1	mierne pozitívny vplyv	Mierne priaznivý vplyv na biotop alebo populáciu druhu, mierne zlepšenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, mierne priaznivý zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu.
+ 2	významný pozitívny vplyv	Významný priaznivý vplyv na biotop alebo populáciu druhu, významné zlepšenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, významný priaznivý zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu.

6.2.1 STANOVENIE VPLYVOV NA PREDMETY OCHRANY S OHĽADOM NA CIELE OCHRANY

Vtáky letiace v zóne pohybu rotora turbíny, najmä veľké dravce a sťahovavé druhy, sú potenciálne vystavené riziku kolízie a vážneho zranenia alebo usmrtenia (Bennun et al., 2021). Riziko kolízie je ovplyvnené faktormi, ako je konštrukcia turbíny, rozmiestnenie turbín, ich umiestnenie vzhľadom k dôležitým biotopom vtákov a špecifické správanie vtákov, ktorým môže byť aj vrodene. Vo všeobecnosti je konsenzus, že najviac ohrozené sú skupiny dravých vtákov, niektoré vodné a migrujúce vtáky (Beston et al., 2016; Desholm, 2009; Thaxter et al., 2017). Riziko stretov s VE v skúmanom území predstavujú lastovičky, belorítky, škovránky, pipišky, škorce a niektoré krkavcovité vtáky, straky a kavky. Ostatné skupiny a druhy spevavcov nepredstavujú hrozbu stretov s rotormi VE, ich výskyt sa viaže sa najmä ku biotopom krovín a stromov, prípadne k mokradiam (trsteniariky, strnádka trstinová) a obvykle nelietajú vo výškach prevyšujúcich 30 m, s výnimkou niektorých drozdov (Pačenovský 2024).

V zmysle rakúskej metodiky (Schmidt et al. 2021) sú definované vybrané druhy citlivé voči veterným parkom. Z týchto druhov v mimoalpskom regióne, ktorý zodpovedá aj karpatskému regiónu sa vyžaduje zvýšená pozornosť voči druhom orol kráľovský (*Aquila heliaca*), **kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*)**, kaňa sivá (*Circus cyaneus*), haja červená (*Milvus milvus*), orliak morský (*Haliaeetus albicilla*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), myšiarka močiarna (*Asio flammeus*), ktoré boli zistené aj v rámci monitorovacej plochy pre VP Sziget.

Rozvoj veternej energie môže byť zodpovedný za negatívne dopady na vtáky, vrátane straty hniezdísk. Vedecké štúdie (napr. Marques et al. 2021) identifikovali stratu hniezdísk aj migračných trás, avšak aj prilákania vtáctva k VE pre väčšinu študovaných skupín vtáctva. Strata hniezdísk bola preukázaná u potáplic (100%), zúbkozobcov (68,2%), veslonožcov (66,7%), sokolov (50,0%) a dravcov (48,7%) ktoré boli tiež zaznamenané v skúmanom území, konkrétne kaňa močiarna. Aj keď sa nejedná o prevládajúci vplyv, vyskytli sa aj opačné trendy, VE môžu niektoré vtáky aj priťahovať (čo vzhľadom k nebezpečeniu ktoré strety s turbínami predstavujú, nemusí byť žiadúce).

Navrhovaná činnosť sa nachádza mimo územia dotknutých CHVU, predmety ochrany sú však mobilné a môžu využívať aj priestor plánovaného veterného parku ktorý je v súčasnosti tvorený ornou pôdou a remízkami. Hodnotenú územie je vzdialené od chránených vtáčích území cca 14 km (Dolné Považie), hodnotený projekt do území nezasahuje a predmety ochrany môže ovplyvniť len nepriamo, počas migrácie. Môže tiež ovplyvniť páry hniezdiace mimo CHVU

Priamo na ploche bolo počas monitoringu (Pačenovský 2024) zaznamenaných 6 druhov ktoré sú predmetmi ochrany v CHVU Dolné Považie.

Kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*)

Kaňa močiarna hniezdila na troch lokalitách v rámci skúmaného územia. Hniezdnymi biotopmi kane močiarnej sú rôzne typy mokradí so stojatou alebo pomaly tečúcou vodou a porastmi trsti, pálky alebo aspoň ostríc (Karaska et al. 2002). Ako potravný biotop využíva poľnohospodársku krajinu; preferuje krmoviny (napr. lucerna), spravidla neďaleko mokradí. Vzácnejšie hniezdi aj na suchej zemi a v poľnohospodárskej krajine (obilné lány) (Karaska et al. 2002). Lovnými biotopmi na Slovensku sú územia

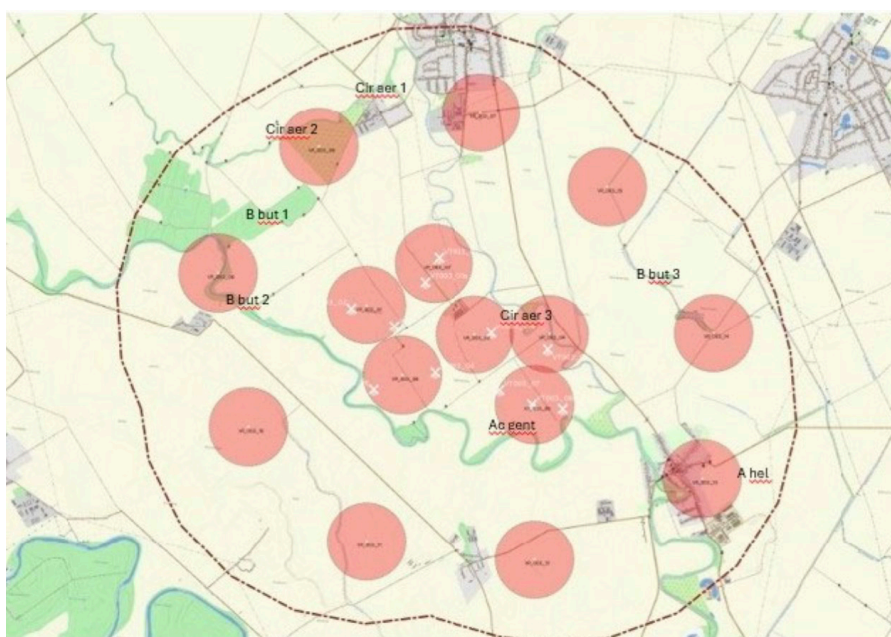
s mozaikou mokradí a poľnohospodársky obrábanej pôdy (Karaska et al. 2002). V rámci CHVÚ Dolné Považie hniezdi kaňa močiarna v mokradiach a agroceenózach.

V CHVÚ Dolné Považie ide o relatívne bežne zisťovaný hniezdiaci druh dravca, ktorý obsadzuje jednak typické hniezdne biotopy – mokrade a druhotne aj agroceenózy. Hniezdenia bývajú zisťované v trvalých mokradiach pričom si stavia hniezda v porastoch *Phragmites australis*, *Typha latifolia*, *T. angustifolia*, ďalej v porastoch *Carex* (sp.), *Schoenoplectus lacustris* (Program starostlivosti o CHVÚ Dolné Považie na roku 2018-2045). Hniezdi i v periodicky zaplavovaných slaniskových mokradiach, ktoré sú prítomné napr. v severných častiach CHVÚ pričom tu si zakladá hniezda i v porastoch *Bolboschoenus maritimus* (Tvrdšovce, Palárikovo). Občas obsadzuje i litorálne porasty na brehoch pomaly tečúcich riek (napr. Žitava, Bešeňov – Dolný Ohaj). Takéto biotopy sa v skúmanom území nachádzajú vo forme brehových porastov Starej Čiernej vody a Salibského Dudváhu.

Predovšetkým po roku 2000 sú zisťované aj hniezdenia druhu v sekundárnych biotopoch v agroceenózach, pričom hniezda sú zakladané v porastoch obilnín a menej repky, čo sú biotopy aké sa nachádzajú aj v skúmanom území. Tieto hniezdenia sú však často neúspešné (spravidla dochádza k zničeniu – vykoseniu hniezd počas žatevných prác).

Stav druhu bol v CHVÚ Dolné Považie v roku 2013 hodnotený ako dobrý (resp. vyhovujúci), nakoľko populácia markantne nepoklesla za posledných 10 rokov. Druh je v území relatívne málo ohrozený priamym prenasledovaním. Hniezdiská sú pomerne zachovalé a len v malej miere sú ohrozené loviská. Hniezdna úspešnosť je do značnej miery závislá od hydrologického režimu na hniezdných lokalitách.

Jedince ktoré hniezdia v skúmanom území sú súčasťou väčšej, stredoeurópskej populácie kaní, vrátane tých hniezdiacich v CHVÚ Dolné Považie. Vzhľadom na vzdialenosť od územia (14 km) však pravdepodobne do chránených území nezalietavajú, s výnimkou obdobia migrácie. Jedno z hniezd sa nachádza v blízkosti turbíny plánovanej v rámci variantu 2, preto **z pohľadu kane močiarnej sa variant 3 javí ako vhodnejší.**

Obr. 7. Poloha hniezd dravcov vrátane kane močiarnej

Pipíška chochlatá (*Galerida cristata*)

Aktuálna veľkosť populácie pipíšky chochlatej v CHVÚ Dolné Považie dosahuje približne veľkosť 100 párov, čo zodpovedá stavu z času vymedzovania sústavy CHVÚ na Slovensku. Na základe zhodnotenia populácie, stabilného trendu a stavu biotopov sa tak stav tohto druhu určil na stupni B ako priemerný, priaznivý stav.

Pipíška (*Galerida cristata*) hniezdi v otvorených urbánnych a suburbánnych biotopoch (Krištín 2002). Na Slovensku je pipíška výhradne synantropným druhom. Typickými hniezdnymi biotopmi sú medze a okraje ciest v nížinách a kotlinách. Ďalej hniezdi aj v poľnohospodárskych dvoroch, kde preferuje najmä aktívne družstvá s extenzívnym pasením dobytku. Obýva aj neobrobené alebo čiastočne obrábané pozemky. Hniezdnym prostredím sú aj intravilány miest, napr. trávnaté plochy sídlisk, letiská, okolie väčších podnikov a panelových štvrtí (Krištín 2002).

Prepelica poľná (*Coturnix coturnix*)

V čase vymedzovania sústavy CHVÚ bola veľkosť populácie prepelice v CHVÚ Dolné Považie odhadnutá na úrovni 350 párov. Aktuálne bolo zistených na mapovanej vzorke menšej časti územia spolu 49-60 párov. Pre celé územie tak ostáva celkový odhad veľkosti populácie na úrovni 350 párov. Keďže sa veľkosť populácie, biotopy a ani ohrozenie druhov významnejšie negatívne nezmenilo, preto aktuálny stav je stále hodnotený stupňom B – priemerný, priaznivý stav.

V skúmanom území bola prepelica zaznamenaná len počas migrácie a tento druh nepatrí do skupiny druhov ktoré sú najviac ohrozené veternými turbínami.

Rybárik riečny (*Alcedo athys*)

Aktuálny trend je hodnotený ako stabilný alebo mierny nárast (v dôsledku vzniku malých štrkovísk na ktorých rybárik vytvoril nové hniezdne teritória), preto sa veľkosť populácie druhu v CHVÚ Dolné Považie odhaduje na úrovni 15 párov a celkový priaznivý stav na základe tohto vývoja a stabilného trendu a stavu biotopov na stupni B ako priemerný priaznivý stav. Druh je v rámci hodnoteného územia viazaný na oblasť tokov Salibský Dudváh a Stará Čierna voda. Do týchto tokov alebo brehových porastov sa nebude zasahovať.

Ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*)

V CHVÚ Dolné Považie ide v súčasnosti o druh s vyrovnaným trendom hniezdnej populácie (2011 – 2013), i keď druh je rozšírený prevažne len lokálne. Hlavná časť hniezdnej populácie je viazaná na intravilány obcí a miest v CHVÚ Dolné Považie, ktoré sú však vyňaté z územia. Tu hniezdiavajú hlavne v starších orechoch vlašských (*Juglans regia*), v rôznych ovocných stromoch (napr. marhule, hrušky, jablone a pod.). Bol zistený priamo v intravilánoch obcí Dolné Saliby, Kráľov Brod. Vhodné biotopy pre tento druh (aleje starších ovocných stromov) sa v hodnotenom území nevyskytujú.

Sokol kobcovitý (*Falco vespertinus*)

V CHVÚ Dolné Považie ide v súčasnosti o vzácné hniezdiaci druh dravca, ktorý obsadzuje v podmienkach daného CHVÚ agrocenózy s poľnými lesíkmi, stromoradiami. Oblubuje tiež blízkosť trvalých trávnych porastov (TTP), slanísk, mokradí. V agrocenózach z trofického hľadiska preferuje predovšetkým lucernoviská a obilné polia (lov hlodavcov, ale i hmyzu, predovšetkým veľkých druhov kobyliiek). V minulosti hniezdieval v CHVÚ v kolóniách havranov čiernych (*Corvus frugilegus*). Priemerný počet hniezdiacich párov v CHVÚ Dolné Považie je uvádzané 5,5 párov. Rybanič et. al. (2004) uvádzajú pre dotknuté CHVÚ populačné minimum 3 páry a populačné maximum je 8 párov. V rokoch 2011 až 2013 hniezdenie druhu v území už nebolo potvrdené. Po roku 2000 došlo postupne k výraznej redukcii hniezdnej populácie druhu. Stav populačných kritérií sokola kobcovitého (veľkosť populácie, populačný trend, hniezdna úspešnosť) je hodnotený stupňom C – nepriaznivý stav v dôsledku úbytku a úplného vymiznutiu druhu ako hniezdiča na Dolnom Považí. Pravdepodobne to súvisí i s postupným zánikom hniezdných kolónií havranov v danom CHVÚ po roku 2000. Počas jarnej a jesennej migrácie sa druh vyskytuje v rôznych častiach CHVÚ, častejšie napr. v blízkosti a na lucernových poliach. Počas migrácie bývajú jedince často pozorované pri odpočinku a love potravy na 22 kV až 110 kV elektrických vedeniach. V hodnotenom území sa vyskytol v máji na bode SV, pravdepodobne tiež počas preletu, hniezdenie druhu nebolo zaznamenané.

Vzhľadom na fakt že sa jedná o veľmi vzácny druh s negatívnym trendom na celom Slovensku, je potrebné venovať mu zvýšenú pozornosť. Druh bol síce zaznamenaný len jednorazovo, napriek tomu, vzhľadom na závažnosť stavu tohto druhu bude potrebné prijatie zmierňujúcich opatrení.

Všeobecne môžeme skonštatovať že plánovaná činnosť priamo na lokalite bude znamenať stratu potravných biotopov a hniezdných možností pre druhy zaznamenané na mieste. Populácie žijúce v dotknutých územiach Natura 2000 budú ovplyvnené nepriamo, obmedzením počas preletov. Významná migračná trasa však v priestore VP Sziget nebola identifikovaná.

Jednotlivé ciele ochrany sú v tabuľkovej forme uvedené v nasledujúcej kapitole. Ciele ochrany sa pri všetkých hodnotených druhoch zameriavajú na udržanie (prípadne zvýšenie) počtu hniezdných párov v CHVÚ a udržanie rozlohy a kvality hniezdných a potravných biotopov v CHVÚ, preto ciele ochrany môžu byť ovplyvnené len nepriamo. Stav migračných trás sa v cieľoch ochrany nevyskytuje, avšak nepriamo môžu migračné trasy ovplyvňovať počty hniezdiacich párov, čo je zohľadnené v tabuľkovom prehľade.

6.2.2 POSÚDENIE (HODNOTENIE) VÝZNAMNOSTI VPLYVOV NA PREDMETY A CIELE OCHRANY

V nasledujúcej kapitole uvádzame pre každý dotknutý predmet ochrany tabuľkový prehľad kvantifikácie vplyvov prostredníctvom očakávaných zmien výmer biotopov a populácií druhov alebo ich biotopov. Uvádzame tiež hodnotiacu tabuľku vplyvov na každý parameter cieľov ochrany a výsledné hodnotiace tabuľky pre dotknuté územia.

Tabuľka 4. Hodnotenie vplyvu projektu vo vzťahu k cieľom ochrany pre jednotlivé predmety ochrany.

SKCHVU005 Dolné Považie					
Udržať populáciu druhu kaňa močiarna (<i>Circus aeruginosus</i>) za splnenia nasledovných atribútov:					
Parameter	Merateľnosť	Cieľová hodnota	Doplňkové informácie	Typ vplyvu a predpokladaný rozsah a intenzita vplyvu	Stanovenie a zdôvodnenie významnosti vplyvu
Veľkosť populácie druhu	Počet hniezdných párov	min. 30 hniezdných párov	Udržanie početnosti populácie na min. 30 hniezdných párov.	Hodnotená činnosť je lokalizovaná vo vzdialenosti 14.2 km od CHVU. Do populácie druhu v CHVU sa nezasahuje. Druh bol zaznamenaný v hodnotenom území - 3 hniezda mimo CHVU. Významná migračná trasa nebola identifikovaná, nemožno však vylúčiť ovplyvnenie počas migrácie.	3 páry mimo CHVU budú ovplyvnené vyrušovaním, páry hniezdiace v CHVU ovplyvnené nebudú. Je možné ovplyvnenie druhu počas migrácie, v ornitologickom posudku však nebola identifikovaná významná migračná trasa. Vplyv hodnotíme ako nepriamy, mierne negatívny
Veľkosť hniezdného biotopu druhu	Výmera (ha)	Min. 1000 ha	Udržanie min. výmery stálych mokradí (so stabilizovaným vodným režimom) na 20 % územia, zastúpenie periodických mokradí minimálne na 10 % z celkovej rozlohy CHVÚ	Do biotopu v CHVU sa nezasahuje. Ani do biotopu v skúmanom území kde boli zistené hniezda kaní močiarnych (brehové porasty) sa nezasahuje.	Bez vplyvu na cieľ ochrany
Štruktúra potravného biotopu	Percentuálny podiel	Min. 20 - 30%	Udržanie min. 20 – 30 % trvalých trávnych porastov, pasienkov, lucerny, kosných lúk a úhorov spolu a v jesennom období obsahuje minimálne 50 % nepooraných plôch strnisk z celkovej rozlohy CHVÚ	Do biotopu v CHVU sa nezasahuje	Bez vplyvu na cieľ ochrany

Udržať populáciu druhu <i>Galerida cristata</i> za splnenia nasledovných atribútov:					
Parameter	Merateľnosť	Cieľová hodnota	Doplnkové informácie	Typ vplyvu a predpokladaný rozsah a intenzita vplyvu	Stanovenie a zdôvodnenie významnosti vplyvu
Veľkosť populácie druhu	Počet hniezdných párov (obsadených teritórií)	min. 150 hniezdných párov	Udržanie počtu min. 150 hniezdných párov (obsadených teritórií).	Hodnotená činnosť je lokalizovaná vo vzdialenosti 14.2 km od CHVU. Do populácie druhu v CHVU sa nezasahuje. Druh bol zaznamenaný v hodnotenom území. Významná migračná trasa nebola identifikovaná, nemožno však vylúčiť ovplyvnenie počas migrácie.	Je možné ovplyvnenie druhu počas migrácie, v ornitologickom posudku však nebola identifikovaná významná migračná trasa, preto vplyv hodnotíme ako nepriamy, mierne negatívny
Veľkosť hniezdného a potravného biotopu	Výmera (ha) hniezdného biotopu	viac ako 5 000 ha	Udržanie výmery min. 5000 ha trvalých trávnych porastov, lúk, úhorov, slanísk, okraje ťažobných priestorov štrkopieskov a pieskov, okraje intravilánov a poľnohospodárskych dvorov, ktoré sú prítomné aspoň na 3 – 5 % rozlohy CHVÚ	Do biotopu v CHVU sa nezasahuje	Bez vplyvu na cieľ ochrany
Veľkosť potravného biotopu	Výmera (ha) nelesnej plochy	5000 ha	Na minimálne 15 až 20 % v rámci na 5000 ha zabezpečiť zastúpenie trvalých trávnych porastov, pasienkov, lucerny, úhorov, riedkych poľnohospodárskych plodín s obnaženou pôdou, nespevnené poľné cesty	Do biotopu v CHVU sa nezasahuje	Bez vplyvu na cieľ ochrany
Štruktúra hniezdného a potravného biotopu	Percento (%) zastúpenia krajinných prvkov	Min. 10 %	Mozaikovitá poľnohospodárska krajina s rozptýlenou nelesnou drevinovou vegetáciou a zastúpením krajinných prvkov na úrovni minimálne 10 % z výmery biotopu.	Do biotopu v CHVU sa nezasahuje	Bez vplyvu na cieľ ochrany

Udržať populáciu druhu <i>Coturnix coturnix</i> za splnenia nasledovných atribútov:					
Parameter	Merateľnosť	Cieľová hodnota	Doplňkové informácie	Typ vplyvu a predpokladaný rozsah a intenzita vplyvu	Stanovenie a zdôvodnenie významnosti vplyvu
Veľkosť populácie druhu	Počet volajúcich samcov	Min. 50 – 100 volajúcich samcov	Udržanie početnosti populácie na min. 50 - 100 volajúcich samcov	Hodnotená činnosť je lokalizovaná vo vzdialenosti 14.2 km od CHVU. Do populácie druhu v CHVU sa nezasahuje. Druh bol zaznamenaný v hodnotenom území. Významná migračná trasa nebola identifikovaná, nemožno však vylúčiť ovplyvnenie počas migrácie.	Je možné ovplyvnenie druhu počas migrácie, v ornitologickom posudku však nebola identifikovaná významná migračná trasa, preto vplyv hodnotíme ako nepriamy, mierne negatívny
Veľkosť hniezdného a potravného biotopu	Výmera (ha) trávnych porastov	Min. 2 000 ha	Zabezpečenie výmery hniezdného biotopu TTP na rozlohe min. 2 000 ha s občasne kosenými lúkami, ktoré budú potravnými a hniezdnymi biotopmi.	Do biotopu v CHVU sa nezasahuje	Bez vplyvu na cieľ ochrany
Veľkosť hniezdného a potravného biotopu	Dĺžka (m) biopásov	Min. 200 m	Zabezpečenie min. dĺžky biopásov alebo medzí širokých aspoň 12 metrov osiatych ďatelinotrávnou, trávno-bylinnou či bylinnou zmesou kosenými po hniezdnom období.	Do biotopu v CHVU sa nezasahuje	Bez vplyvu na cieľ ochrany
Štruktúra hniezdného a potravného biotopu	Podiel (%) kosených lúk	Min. 20-30 %	Udržaný min. podiel občasne, resp. neskôr kosených lúk, bez prihnojovania a postrekov (dostatok potravy pre druh).	Do biotopu v CHVU sa nezasahuje	Bez vplyvu na cieľ ochrany

Udržať populáciu druhu <i>Alcedo atthis</i> za splnenia nasledovných atribútov:					
Parameter	Merateľnosť	Cieľová hodnota	Doplňkové informácie	Typ vplyvu a predpokladaný rozsah a intenzita vplyvu	Stanovenie a zdôvodnenie významnosti vplyvu
Veľkosť populácie druhu	Počet hniezdných párov (obsadených teritórií)	min. 18 hniezdných párov	Udržanie početnosti populácie na min. 18 hniezdných párov.	Hodnotená činnosť je lokalizovaná vo vzdialenosti 14.2 km od CHVU. Do populácie druhu v CHVU sa nezasahuje, ale druh bol zaznamenaný v hodnotenom území. Významná migračná trasa nebola identifikovaná, nemožno však vylúčiť ovplyvnenie počas migrácie.	Je možné ovplyvnenie druhu počas migrácie, v ornitologickom posudku však nebola identifikovaná významná migračná trasa, preto vplyv hodnotíme ako nepriamy, mierne negatívny
Veľkosť hniezdného biotopu	Počet kolmých stien v dĺžke 25 m.	20 kolmých hlinitých stien v dĺžke > 25 m na tokoch vzdialených každá od seba min. kilometer	Zabezpečenie dosiahnutia veľkosti vhodného hniezdného biotopu na 20 kolmých hlinitých stenách v dĺžke min. 25 m na tokoch vzdialených každá od seba min. kilometer (min. 60 % vodných tokoch). Potravný biotop je vlastný tok pri hlinitých stenách.	Do biotopu v CHVU sa nezasahuje, ani do brehových porastov v hodnotenom území sa nezasahuje	Bez vplyvu na cieľ ochrany

Udržať populáciu druhu <i>Dendrocopos syriacus</i> za splnenia nasledovných atribútov:					
Parameter	Merateľnosť	Cieľová hodnota	Doplnkové informácie	Typ vplyvu a predpokladaný rozsah a intenzita vplyvu	Stanovenie a zdôvodnenie významnosti vplyvu
Veľkosť populácie druhu	Počet hniezdných párov	min. 50 hniezdných párov	Udržanie početnosti populácie na úrovni min. 50 hniezdných párov.	Hodnotená činnosť je lokalizovaná vo vzdialenosti 14.2 km od CHVU. Do populácie druhu v CHVU sa nezasahuje. Druh bol zaznamenaný v hodnotenom území. Významná migračná trasa nebola identifikovaná, nemožno však vylúčiť ovplyvnenie počas migrácie.	Je možné ovplyvnenie druhu počas migrácie, v ornitologickom posudku však nebola identifikovaná významná migračná trasa, preto vplyv hodnotíme ako nepriamy, mierne negatívny
Veľkosť hniezdného a potravného biotopu	Výmera (v ha)	min. 60 ha	Udržanie výmery krajinných prvkov v mozaikovej krajine min. 60 ha mozaikovej krajiny (sady, záhrady, parky, stromoradia)	Do biotopu v CHVU sa nezasahuje	Bez vplyvu na cieľ ochrany
Štruktúra hniezdného biotopu	Podiel (v %) vhodných dutinových stromov	min. 10 %	Sady, záhrady, parky, stromoradia a solitérne stromy s podielom vhodných dutinových stromov minimálne 10 % z výmery biotopu	Do biotopu v CHVU sa nezasahuje	Bez vplyvu na cieľ ochrany

Udržať populáciu druhu <i>Falco vespertinus</i> za splnenia nasledovných atribútov:					
Parameter	Merateľnosť	Cieľová hodnota	Doplňkové informácie	Typ vplyvu a predpokladaný rozsah a intenzita vplyvu	Stanovenie a zdôvodnenie významnosti vplyvu
Veľkosť populácie druhu	Počet hniezdných párov	min. 3 - 6 hniezdných párov	Zvýšiť veľkosť hniezdnej populácie na úrovni min. 3 - 6 hniezdných párov, v súčasnosti evidovaný počet do 3 hniezdných párov.	Hodnotená činnosť je lokalizovaná vo vzdialenosti 14.2 km od CHVU. Do populácie druhu v CHVU sa nezasahuje, populácia je však v nepriaznivom stave. Druh bol zaznamenaný v hodnotenom území počas preletu. Významná migračná trasa nebola identifikovaná, nemožno však vylúčiť ovplyvnenie počas migrácie.	Je možné ovplyvnenie druhu počas migrácie, v ornitologickom posudku však nebola identifikovaná významná migračná trasa, preto vplyv hodnotíme ako nepriamy, mierne negatívny. Vzhľadom na kritický stav druhu je potrebné prijatie preventívnych opatrení na jeho podporu v CHVU (z princípu predbežnej opatrnosti)
Veľkosť hniezdného a potravného biotopu	Výmera (v ha)	min. 60 ha	Udržanie výmery krajinných prvkov v mozaikovitej krajine min. 60 ha mozaikovitej krajiny (vetrolamy, poľné lesíky)	Do biotopu v CHVU sa nezasahuje, ani v hodnotenom území nedôjde k strate vetrolamov alebo lesíkov	Bez vplyvu na cieľ ochrany
Štruktúra hniezdného biotopu	Výmera (v ha)	min. 10 %	Zastúpenie vetrolamov a poľných lesíkov v rámci hniezdného biotopu s hniezdami havranovitých vtákov (<i>Pica pica</i> a <i>Corvus corax</i>); aspoň 1 kolónia havranov poľných	Do biotopu v CHVU sa nezasahuje, v hodnotenom území sa kolónia havranovitých druhov nenachádza	Bez vplyvu na cieľ ochrany
Štruktúra potravného biotopu	Výmera (v ha)	min. 15 - 20 %	Minimálne 15 až 20 % trvalých trávnych porastov, pasienkov, lucerny, kosných lúk, úhorov a obilných porastov spolu a v jesennom období obsahuje minimálne 30 až 50 % nepooraných plôch strnisk v rámci potravného biotopu	Do biotopu v CHVU sa nezasahuje	Bez vplyvu na cieľ ochrany

Tabuľka 5. Hodnotenie významnosti vplyvov

SKCHVU005 Dolné Považie		
Druhy európskeho významu	Významnosť vplyvu	Charakteristika vplyvu
<i>Falco vespertinus</i>	-1	Významná migračná trasa v území nebola zistená, druh bol na území zaznamenaný a plocha môže predstavovať jeho lovný biotop
<i>Coracias garrulus</i>	0	Významná migračná trasa v území nebola zistená, druh územie nevyužíva
<i>Circus aeruginosus</i>	-1	Významná migračná trasa v území nebola zistená ale druh sa tam vyskytuje - boli zistené 3 hniezda, je preto možný mierne negatívny vplyv na populáciu mimo SKCHVU
<i>Anthus campestris</i>	0	Významná migračná trasa v území nebola zistená, druh územie nevyužíva
<i>Sylvia nissoria</i>	0	Významná migračná trasa v území nebola zistená, druh územie nevyužíva
<i>Galerida cristata</i>	-1	Významná migračná trasa v území nebola zistená ale druh sa tam vyskytuje, je preto možný mierne negatívny vplyv
<i>Lanius minor</i>	0	Významná migračná trasa v území nebola zistená, druh územie nevyužíva
<i>Coturnix coturnix</i>	-1	Významná migračná trasa v území nebola zistená ale druh sa tam vyskytuje, je preto možný mierne negatívny vplyv
<i>Saxicola rubicola</i>	0	Významná migračná trasa v území nebola zistená, druh územie nevyužíva
<i>Alcedo athys</i>	-1	Významná migračná trasa v území nebola zistená ale druh sa tam vyskytuje, je preto možný mierne negatívny vplyv
<i>Dendrocopos syriacus</i>	-1	Významná migračná trasa v území nebola zistená ale druh sa tam vyskytuje, je preto možný mierne negatívny vplyv

Tabuľka 5. Hodnotenie významnosti vplyvov (pokračovanie)

SKCHVU034 Veľkobláhovské rybníky		
Druhy európskeho významu	Významnosť vplyvu	Charakteristika vplyvu
<i>Ixobrychus minutus</i>	0	Významná migračná trasa v území nebola zistená, druh územie nevyužíva
<i>Netta rufina</i>	0	Významná migračná trasa v území nebola zistená, druh územie nevyužíva
<i>Anas strepera strepera</i>	0	Významná migračná trasa v území nebola zistená, druh územie nevyužíva

6.3 VYHODNOTENIE MOŽNÝCH KUMULATÍVNYCH VPLYVOV

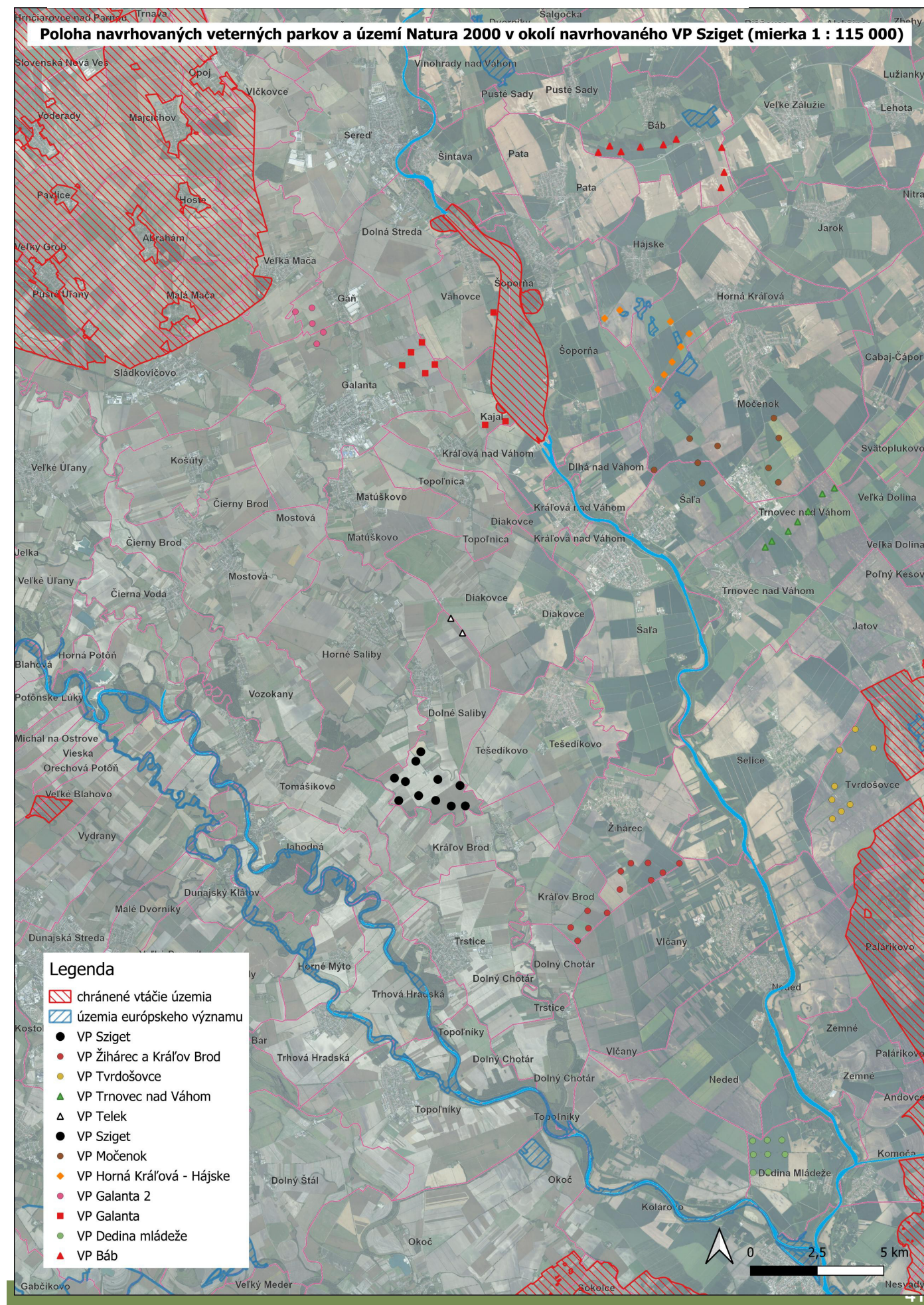
Navrhovaný veterný park sa podľa dokumentu Zhodnotenie senzitivity územia Slovenska s ohľadom na výskyt vtáctva a netopierov vo vzťahu k výstavbe veterných elektrární (Hološková et al., 2023), sa nachádza v stredne citlivej oblasti kde podľa dostupných údajov nebol identifikovaný žiadny citlivý prvok, na základe čoho možno predpokladať vylúčenie významne negatívnych vplyvov.

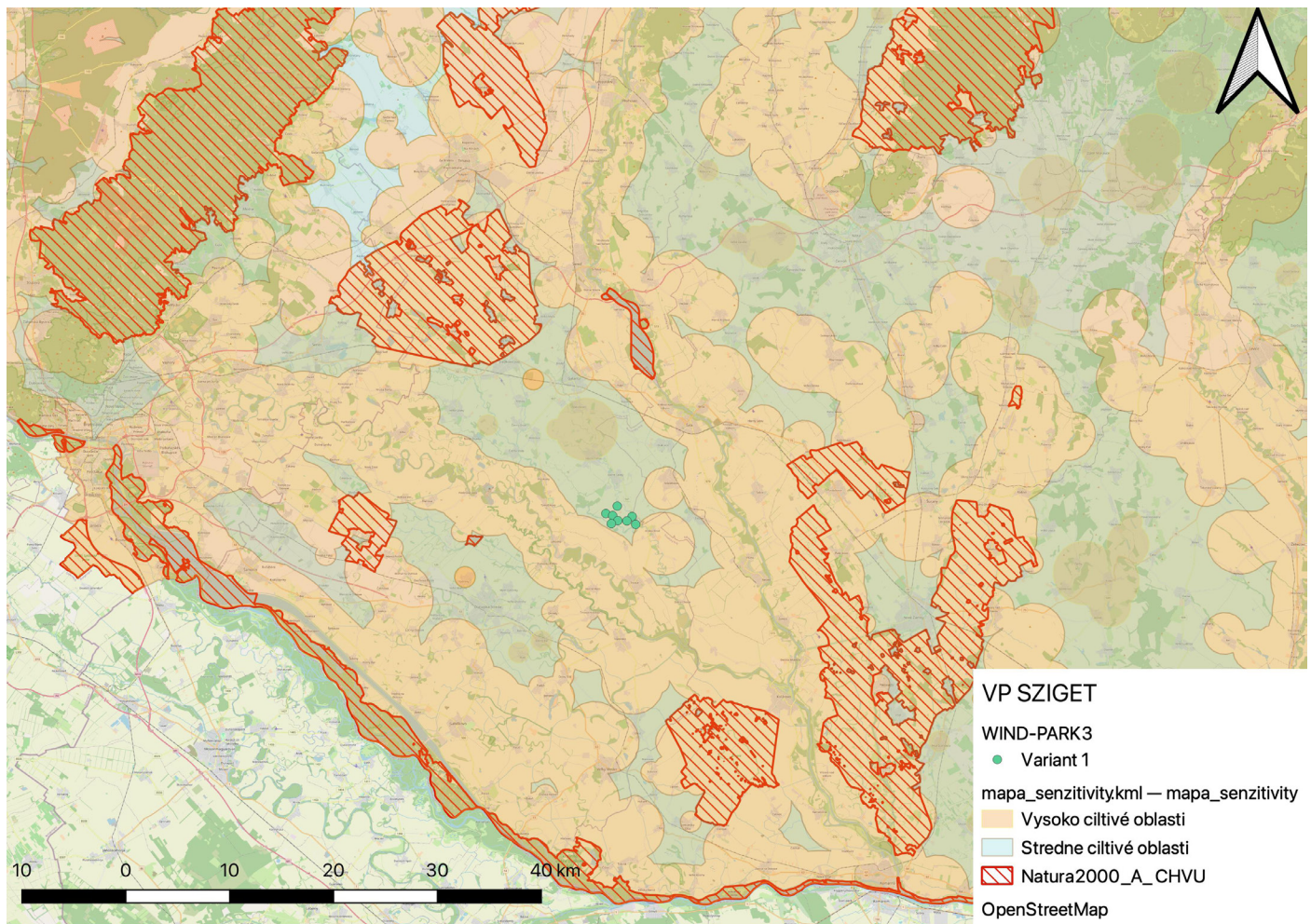
V rámci hodnotenia kumulatívnych vplyvov navrhovaného veterného parku je najzásadnejšie hlavne zhodnotenie kumulatívneho vplyvu okolitých navrhovaných veterných parkov. Je potrebné uviesť najzásadnejší fakt pri tomto hodnotení a to, že žiadny z veterných parkov navrhovaných v okolí nedostal povolenie na výstavbu a teda nebola zrealizovaná ani jedna veterná turbína v okruhu desiatok kilometrov (najbližšie k hodnotenému VP sa nachádzajú VT v Maďarsku). Prehľad navrhovaných veterných parkov v okolí hodnoteného VP Sziget je uvedený v nasledujúcej tabuľke (zoradené podľa vzdialenosti od VP Sziget):

Tabuľka 6. Prehľad navrhovaných veterných parkov v okolí hodnoteného VP Sziget

Názov projektu	Kumulatívny vplyv projektu	Stav projektu
Veterný park Telek	Navrhované 2 VT – cca 5 km S smerom	správa o hodnotení (02/2025)
Energetický park Žihárec a Kráľov Brod	12 VT navrhovaných v blízkosti významnej migračnej trasy vodného (Váh) – cca 6 km JV smerom	rozsah hodnotenia (06/2022)
Veterný park Galanta	8 VT navrhovaných v blízkosti významnej migračnej trasy vodného (Váh) – cca 12,5 km S smerom	rozsah hodnotenia (05/2024)
Veterný park Močenok	Navrhovaných 9 VT – cca 14,5 km SV smerom	verejné prerokovanie (08/2024)
Veterný park Trnovec nad Váhom	7 VT navrhovaných v blízkosti významnej migračnej trasy vodného (Váh) – cca 14,5 km SV smerom	rozsah hodnotenia (03/2024)
Veterný park Tvrdosovce	Navrhovaných 8 VT – cca 15 km V smerom	rozsah hodnotenia (07/2022)
Veterný park Galanta 2	5 VT – cca 15,5 km S smerom	rozsah hodnotenia (07/2024)
Veterný park Horná Kráľová - Hájske	Navrhovaných 8 VT v blízkosti významnej migračnej trasy vodného (Váh) – cca 16 km SV smerom	rozsah hodnotenia (05/2022)
Veterný park Dedina mládeže	8 VT navrhovaných v blízkosti významnej migračnej trasy vodného (Váh) – cca 16,5 km JV smerom	rozsah hodnotenia (06/2023)
Veterný park Báb	6 VT (2 varianty) navrhovaných v blízkosti významnej migračnej trasy vodného (Váh) – cca 23,5 km S smerom	verejné prerokovanie (11/2024)

Obr. 8. Poloha navrhovaných VP v okolí VP Sziget

Obr. 9. Poloha VP Sziget vzhľadom na mapu senzitivity

Vzhľadom k vplyvov samotného VP Sziget na územia Natura 2000, ktorý sa nachádza vo vzdialenosti cca 3,3 km SV smerom od najbližšieho územia Natura 2000 – SKUEV0822 Malý Dunaj, nie je predpoklad významného negatívneho ovplyvnenia žiadneho územia Natura 2000 a jeho predmetov ochrany. Negatívne vplyvy sú vo všetkých prípadoch nepriame a týkajú sa avifauny, ktorá vo všeobecnosti patrí medzi skupiny najviac ohrozené prevádzkou veterných elektrární. V blízkosti navrhovaného VP sa nenavrhuje iný veterný park bližšie ako vo vzdialenosti cca 5 km (VP Telek), takže nepredpokladáme vytvorenie významnej migračnej bariéry spojením viacerých veterných parkov.

VP Sziget sa umiestňuje vo vzdialenosti viac ako 3 km od významných vodných tokov, ktoré predstavujú migračné trasy vodného vtáctva a viac ako 8 km od rieky Váh, takže sa nepredpokladá významná kumulácia negatívnych vplyvov na migráciu vodného vtáctva s inými navrhovanými veternými parkami. Taktiež sa nenachádza v blízkosti ani žiadne významné zhromaždisko vodného vtáctva (najbližšie z týchto lokalít sa nachádza VN Kráľová cca 12 km severne a Veľkoblahovské rybníky cca 12 km západne). Napriek tomu boli zaznamenané prelety husí z juhu smerom k VN Kráľová, takže vplyvy na migráciu vodného vtáctva nemožno celkom vylúčiť ani pri VP Sziget. Ročný ornitologický prieskum však nezistil prítomnosť významnejších migračných trás vtáctva na ploche navrhovaného VP (MVDr. Samuel Pačenovský, 11/2024).

Kumulácia negatívnych vplyvov je možná v prípade niektorých druhov avifauny, ktoré zalietajú za potravou aj do vzdialenejších lokalít od hniezdísk. Ide hlavne o druh kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), ktorá je predmetom ochrany v CHVÚ Dolné Považie a vplyv na jej populáciu bol identifikovaný aj pri iných navrhovaných veterných parkoch, konkrétne VP Kráľov Brod a Žihárec, VP Tvrdošovce, VP Dedina Mládeže, v menšej miere aj VP Močenok, VP Trnovec nad Váhom a VP Telek. VP Sziget sa umiestňuje do vzdialenosti takmer 15 km od hranice tohto CHVÚ a preto ovplyvnenie jeho predmetov ochrany je takmer vylúčené. V prípade druhu kaňa močiarna sú známe prípady zalietavania za potravou aj na väčšie vzdialenosti ako 15 km, nejde však o bežný jav. Preto možno povedať, že k celkovej kumulácii negatívnych vplyvov pre druh kaňa močiarna prispieva VP Sziget v zanedbateľnej miere a možno ju označiť za málo významnú. Ročný ornitologický prieskum realizovaný v období 12/2023 - 11/2024 zistil hniezdny výskyt kane močiarny na ploche navrhovaného VP Sziget (3 páry), čo možno považovať za súvisiacu populáciu s populáciou v CHVÚ (MVDr. Samuel Pačenovský, 11/2024). Za zmienku stojí ešte aj zistené hniezdisko orla kráľovského (*Aquila heliaca*), ktorá bude ovplyvnená prevádzkou VP Sziget a preto podobne ako pri kani močiarny môžeme hovoriť o istej kumulácii negatívneho vplyvu pre populáciu vyskytujúcu sa na západnom Slovensku.

Z ostatných činností / aktivít, pri ktorých je predpoklad kumulácie vplyvov s VP Sziget má jednoznačne najvýznamnejší vplyv poľnohospodárska činnosť a spôsob využívania pôdy v blízkom aj širšom okolí hodnotenej lokality. Negatívne vplyvy môžu byť významnejšie v prípade pestovania atraktívnych plodín pre vtáctvo alebo v prípade vytvorenia otvorených trávnatých plôch, ktoré využívajú viaceré druhy ako svoje potravné (lovné) biotopy. Taktiež vysádzanie vetrolamov v blízkosti VP môže mať za následok zvýšenú mortalitu vtákov aj netopierov, preto je potrebné venovať zvýšenú pozornosť týmto aktivitám a vhodne ich usmerňovať v spolupráci s odborníkmi. Z hľadiska výskytu avifauny sú veľmi významné zmeny v spôsobe obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy. Od roku 2023 bolo

zavedené vytváranie biopásov (všetky parcely väčšie ako 50 hektárov, v chránených územiach väčšie ako 20 hektárov so šírkou biopásu 12 metrov), môžeme jednoznačne povedať, že spôsob obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy v dotknutom území sa v poslednom období významne zlepšil. V prípade VP je však potrebné umiestňovať biopásy do väčšej vzdialenosti od VT aby nedochádzalo ku kolíziám avifauny z dôvodu vytvárania atraktívnych plôch v okolí turbín.

Na základe vykonaného hodnotenia konštatujeme, že vplyvy posudzovanej činnosti na dotknuté územia sústavy území Natura 2000 a ich predmety ochrany sú vo všetkých prípadoch nepriame, nedochádza k priamej likvidácii biotopov ani druhov, ktoré sú predmetom ochrany ovplyvnených území, ani k priamemu zásahu do území Natura 2000. Tiež konštatujeme, že nepriame vplyvy na predmety ochrany dotknutých území nie sú významné, hodnotená činnosť nezasahuje do dotknutých území Natura 2000 tak zásadne, aby spôsobila znehodnotenie predmetov ochrany alebo výrazný pokles v ich populáciách alebo biotopoch.

Iné projekty a plány, ktoré by boli situované v blízkosti hodnoteného veterného parku a mohli by významne synergicky spolupôsobiť na predmety ochrany území Natura 2000, nie sú k dátumu spracovania známe. Vzhľadom k povahe identifikovaných vplyvov iných projektov a plánov (nepriame vplyvy - malý záber potravných biotopov mimo území Natura 2000, okrajové ovplyvnenie migračných trás avifauny a netopierov - mimo hlavných koridorov) a na základe uvedených údajov o známych projektoch a plánoch na okolitých územiach Natura 2000 a v ich blízkosti predpokladáme, že sa nebudú vyskytovať významné kumulatívne vplyvy z dôvodu realizácie a prevádzky VP Sziget. Zároveň upozorňujeme na potrebu aplikácie zmierňujúcich opatrení a vhodné technické prevedenie veterných turbín. Potrebný je tiež monitoring po spustení veterného parku a v prípade výskytu kolízií zabezpečenie integrovaného systému na prevenciu zrážok s vtáctvom a netopiermi v súlade s aktuálnymi poznatkami vyplývajúcimi zo súčasných výskumov zameraných na vplyvy veterných elektrární na biotu.

Mierne negatívny vplyv na predmet ochrany v CHVÚ Dolné Považie – kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), bol identifikovaný v kumulácii s navrhovanými VP Kráľov Brod a Žihárec, VP Tvrdošovce, VP Dedina Mládeže, VP Močenok, VP Trnovec nad Váhom a VP Telek, kedy dochádza k zvyšovaniu rizika kolízií pri zalietavaní druhu pri hľadaní potravy vo väčších vzdialenostiach od hniezdísk v CHVÚ. Kumulatívne vplyvy spôsobené prevádzkou VP Sziget sú zanedbateľné.

Významný negatívny vplyv na územia Natura 2000 spôsobený kumuláciou iných negatívnych vplyvov spolu s navrhovanou činnosťou nebol identifikovaný.

7 VYHODNOTENIE VPLYVOV PROJEKTU NA INTEGRITU ÚZEMIA SÚSTAVY NATURA 2000

Na základe vykonaného hodnotenia konštatujeme, že vplyvy posudzovanej činnosti na dotknuté územia sústavy Natura 2000 a ich predmety ochrany sú vo všetkých prípadoch nepriame, nedochádza k priamej likvidácii biotopov ani druhov, ktoré sú predmetom ochrany ovplyvnených území. Tiež konštatujeme, že nepriame vplyvy na predmety ochrany dotknutých území nie sú významné, hodnotená činnosť nezasahuje do dotknutých území Natura 2000 a nespôsobí znehodnotenie predmetov ochrany alebo výrazný pokles v ich populáciách alebo rozlohy ich biotopov. Integrita dotknutých území Natura 2000 zostane zachovaná v prípade realizácie navrhovanej činnosti.

8 NÁVRH ZMIERŇUJÚCICH OPATRENÍ

V rámci hodnotenia vplyvov plánovaného projektu bol identifikovaný mierne negatívny vplyv na predmety ochrany SKCHVU005 Dolné Považie, konkrétne *Circus aeruginosus*, *Galerida cristata*, *Coturnix coturnix*, *Alcedo atthis*, *Dendrocopos syriacus* a *Falco vespertinus*. Tento vplyv predstavuje hlavne maloplošný záber poľnohospodárskej pôdy (mimo CHVU) ktorá je pre tieto druhy lovným biotopom a potenciálnu stratu hniezdneho biotopu pre druh *Circus aeruginosus*. Navrhovaný Veterný park predstavuje aj riziko kolízie s turbínami, ktoré je však nízke, nakoľko významná migračná trasa sa v území nenachádza.

Vhodným opatrením pre **všetky predmety ochrany** aj ďalšie vtáky na predchádzanie kolíziám môže byť prijatie niektorého z osvedčených zmierňujúcich postupov a inovatívnych technológií:

- Dizajn turbín, ktorý je vhodný pre vtáky, ako sú pomalšie sa pohybujúce lopatky a veže so zlepšenou viditeľnosťou. Tieto konštrukcie môžu spôsobiť, že veterné parky budú pre vtáky menej nebezpečné.
- Ornitologický monitoring ktorý bude prebiehať po spustení veterného parku. V prípade zaznamenania kolízií pristúpiť k dočasnému obmedzeniu prevádzky veterných elektrární v priebehu diaľkových migrácií vtákov (a netopierov), prípadne zavedenie krátkych prevádzkových prestávok v čase tejto migrácie.
- V prípade zaznamenania významných kolízií inštalácia systému IdentiFlight alebo obdobného radarového systému ktorý je schopný včas zachytiť migrujúce krdle vtákov a zabezpečiť automatické vypnutie turbín.

Mierne negatívny vplyv a druh **kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*)** bol zaznamenaný v prípade VP Sziget a rovnako aj v kumulácii s ďalšími veternými parkami. V hodnotenom území sa nachádzajú 3 hniezda, z toho dve boli zaznamenané na vonkajšom okruhu, v dostatočnej vzdialenosti od turbín, nebudú teda ohrozené. Jedno hniezdo sa nachádza v brehovom poraste toku Salibský Dudvák v blízkosti turbíny VT7 (VP_003_02) ktorá je plánovaná vo variante 2. Z tohto dôvodu odporúčame realizáciu variantu 3 v ktorom sa táto turbína neplánuje.

Ako opatrenia na zmiernenie vplyvu straty hniezdnych a potravných biotopov druhov **Galerida cristata**, **Coturnix coturnix**, **Dendrocopos syriacus** a **Falco vespertinus** navrhujeme:

- Obnovu biotopov dôležitých pre vtáky a netopiere, hlavne výsadbu remízok a tvorbu biopásov ktoré však musia byť v dostatočnej vzdialenosti od VP aby nelákali vtáky do blízkosti turbín. Presná lokalizácia výsadby bude určená po dohode s obcou v ďalšom stupni projektovej dokumentácie.
- Výsadba remírok musí byť realizovaná pomocou domácich druhov drevín a krovín, ideálne takých čo produjú plody (napr. trnka, šípka, hloh, vtáčí zob, zo stromov čerešňa vtáčia, hruška poľná a ďalšie) a tým zvyšujú potravnú ponuku pre vtáky.

Sokol kobcovitý (Falco vespertinus) na Slovensku je podľa aktuálneho Červeného zoznamu vtákov Slovenska zaradený medzi ohrozené druhy v kategórii kriticky ohrozený druh (CR – Critically endangered) (Demko et al. 2013). Vzhľadom na početnosť a negatívny populačný trend došlo oproti predošlému Červenému zoznamu vtákov Slovenska (Krištín et al. 2001) k jeho prekategORIZOVANIU z kategórie ohrozenosti „ohrozený“ (EN – Endangered) do vyššej kategórie ohrozenosti. V súčasnosti dlhodobo pretrvávajú nepriaznivý stav vybraných biotopov a z hľadiska perspektívy bez nastavenia vhodného manažmentu aj ich negatívny vývoj do budúcnosti. V programe záchrany pre tento druh je ako vhodné opatrenie v CHVU Dolné Považie navrhnuté zabezpečovať vytváranie náhradných hniezdnych príležitostí na súčasných historických lokalitách pre sokola červenonohého. Odporúčame preto osadenie 10 búdok pre sokola kobcovitého v priestore CHVU Dolné Považie na lokalitách s biopásmi alebo obnovenou pastvou - výber vhodnej lokality prebehne po konzultácii so ŠOP SR.

9 ZÁVEREČNÉ ODPORÚČANIA

Vplyvy posudzovanej činnosti na dotknuté územia sústavy území Natura 2000 a ich predmety ochrany sú vo všetkých prípadoch nepriame, nedochádza k priamej likvidácii biotopov ani druhov, ktoré sú predmetom ochrany ovplyvnených území. Tiež konštatujeme, že nepriame vplyvy na predmety ochrany dotknutých území nie sú významné. Navrhovaná činnosť nemá negatívny vplyv na integritu sústavy Natura 2000. Vzhľadom na zistené nepriame vplyvy na predmety ochrany a to samostatne aj v kumulácii s ďalšími posudzovanými projektami, prítomnosť druhov európskeho významu priamo v území a potrebu zachovania minimálne súčasného stavu biodiverzity, odporúčame realizáciu zmierňujúcich opatrení navrhnutých v kapitole 8. V prípade kane močiarnej odporúčame realizáciu variantu 3.

10 Použitá literatúra

Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre životné prostredie, Usmerňovací dokument o zariadeniach na výrobu veternej energie a právnych predpisoch EÚ v oblasti ochrany prírody, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2021,

Hološková A., Chavko J., Trnka A., Štrupl L., Celuch M., Rybanič R., Svetlík J., Ridzoň J. 2023: Zhodnotenie senzitivity územia Slovenska s ohľadom na výskyt vtáctva a netopierov vo vzťahu k výstavbe veterných elektrární. Slovenská ornitologická spoločnosť/BirdLife Slovensko, Bratislava.

Polák, P., Saxa, A., (eds.), 2005: Priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu. ŠOP SR, Banská Bystrica, 736 s.

Program starostlivosti o Chránené vtáčie územie Dolné Považie na roky 2018 – 2047 (ŠOP SR 2018

Stanová V., Valachovič M., (eds.) 2002: Katalóg biotopov Slovenska. – DAPHNE – inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 225 p.

Viceníková A., Polák P., (eds) 2003: Európsky významné biotopy na Slovensku. – ŠOP SR, Banská Bystrica, 152 p.

Žiačiková R., a kol., 2023: Metodika primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000, ŠOP SR, Banská Bystrica, 68 s.